

Folkeuniversitetet

ODENSE 2025-26

Mistrives unge?

EVA LYKKEGAARD

Lektor i uddannelsesvidenskab, Syddansk Universitet

2521-144

Åbningsforelæsning: Peter Viggo Jakobsen om den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen

TID: 23/9, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.00

PRIS: 200 kr. inkl. vin, øl, vand og snacks

STED: SDU Odense, Lokale U45, Moseskovvej 65

UNDERVISER: Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

Velkommen til efterårets åbningsforelæsning hvor ph.d. og lektor ved Forsvarsakademiet Peter Viggo Jakobsen giver sin vurdering af den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen. Tag med tirsdag d. 23. september. Den kolde krig er godt nok slut for længst, men nye spændinger mellem Rusland og Vesten peger tilbage på den historiske situation, hvor Østersøen spillede en central rolle for Norden som en naturlig grænse mod Warszawa-pagten. Efter Finlands og Sveriges nylige optagelse i Nato er den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen ikke blevet mindre interessant, og spørgsmålet er, hvilken rolle Østersøen kommer til at spille for Nordens sikkerhed. Kan den minimere risikoen for krig? Og er det andre faktorer i området, der har betydning for den fremtidige udvikling og for, om vi i Norden skal opruste eller deeskalere?

Efter forelæsningen er Folkeuniversitetet vært ved et glas vin, øl, vand og snacks

Indhold

- SIDE 4 Arkæologi & historie
- SIDE 7 Miniophold
- SIDE 8 Kunst, arkitektur & design
- SIDE 10 Litteratur, teater, film & musik
- SIDE 14 Samfund & verden
- SIDE 20 Psykologi & sundhed
- SIDE 26 Natur & univers
- SIDE 28 Religion & filosofi
- SIDE 30 Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

Undervisningssteder

Alle hold foregår på Syddansk Universitet i Odense – medmindre andet er angivet. Se kort på bagsiden. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuodense.dk/odense.

SYDDANSK UNIVERSITET

Moseskovvej
5230 Odense M

ODENSE ADELIGE JOMFRUKLOSTER

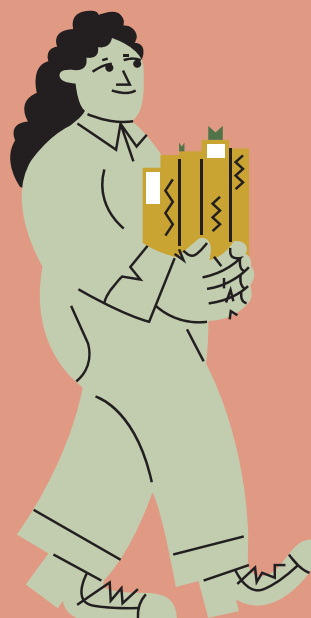
Albani Torv 6
5000 Odense C

Har du spørgsmål

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
73 70 62 66
(Se åbningstider på fuodense.dk/kontakt)
fu@fuo.sdu.dk
Albani Torv 6, 1. sal
5000 Odense C

VIDEN FOR ALLE

Velkommen til en ny sæson på Folkeuniversitetet! Her deler forskere og faglige eksperter deres viden med alle, og der er ingen adgangskrav. I løbet af sensommeren og efteråret kan du blandt andet gå til forelæsninger i Odense Adelige Jomfrukloster, Café Biografen, Borgernes Hus, på Broholm Slot, i Paarup Sognegaard og selvfølgelig på Syddansk Universitet. På Folkeuniversitetet kan du blive klogere på ny og aktuel viden om verden omkring dig, leveret af forskerne selv. Til efteråret har vi to hold om Grønland på programmet – et, hvor vi giver dig det historiske overblik og et, hvor vi stiller skarpt på det storpolitiske spil i Arktis netop nu. Vi gør også status over det første år med Donald Trump tilbage i Det Hvide Hus, og så kan du blive klogere på, hvordan kunstig intelligens kan løfte værdien af vores arbejde. Forskeren på forsiden af efterårets program er Eva Lykkegaard, lektor i uddannelsesvidenskab ved Syddansk Universitet. Hun forsker i målinger af unges trivsel, og det kan du høre hende fortælle om i forelæsningsen 'Mistrives unge?'. Der er både noget for dig, der vil fordybe dig over mange uger og dig, der foretrækker at blive klog på en aften eller i en weekend. De første hold starter i august, og tilmeldingen til det hele er allerede åben.

VIDSTE DU?

... at vi nu har miniophold med overnatning på programmet? Du kan både besøge Broholm Slot og Hjerting Badehotel. Læs mere på s. 7.

Igen i år har vi sommerdaghøjskole i Odense Adelige Jomfrukloster – denne gang med fokus på en af den vestlige civilisations vugger og en yndet feriedestination: Grækenland. Læs mere på s. 4.

Der er en gratis kop kaffe/te ved hold på SDU

Det øgede fokus på børn og unges mistrivsel gør det vigtigere end nogensinde, at vi nuancerer vores forståelse af, hvad trivsel er, hvordan vi undersøger det, og hvordan vi taler om det, fortæller uddannelsesforsker ved Syddansk Universitet Eva Lykkegaard, der de seneste år har undersøgt elevers trivsel i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

Eva Lykkegaard forelæser på 'Mistrives unge?' Se side 21.

Fotograf: Kirstine Mengel

Arkæologi & historie

2521-068

Sommerhøjskole: Rundt om Grækenland

TID: 11/8, 5 dage

PRIS: 3500 kr. inkl. fuld forplejning og frokost fra Møllekroen

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

TILMELDINGSFRIST: 1/8

Velkommen til sommerhøjskole på Folkeuniversitetet. I programmet har vi fokus på en af den vestlige civilisations vugger og en yndet feriedestination: Grækenland. Vi dykker ned i den græske kultur og identitet, og vi kommer tæt på de episke digte og tragedier, samfund og politik, kunsten og templerne myter, tænkerne – og naturligvis vinen, med den spændende historie fra symposier til moderne tid. OBS! Tilmeldingen er bindende.

Mandag 11/8

08.45-09.15: Morgenbrød og kaffe

09.15-12.00: Den græske bronzealder – Kreta og Mykene. Karen Slej, mag.art. i klassisk arkæologi

12.00-13.00: Frokost

13.00-14.45: Sparta. Tønnes Bekker-Nielsen, lektor emeritus, Syddansk Universitet

Tirsdag 12/8

08.45-09.15: Morgenbrød og kaffe

09.15-12.00: Illiaden og Odysseen.

Marcel Lysgaard Lech, lektor i klassiske studier, Syddansk Universitet

12.00-13.00: Frokost

13.00-14.45: De græske tragedier.

Marcel Lysgaard Lech, lektor i klassiske studier, Syddansk Universitet

Onsdag 13/8

08.45-09.15: Morgenbrød og kaffe

09.15-12.00: Filosofiens fødsel: Fra mytologiens historie til filosofiens tanker.

Jørgen Hass, lektor emeritus, Syddansk Universitet

12.00-13.00: Frokost

13.00-14.45: Thukydide og den

Peloponnesiske krig.

Adam Schwartz, lektor, Københavns Universitet

Torsdag 14/8

08.45-09.15: Morgenbrød og kaffe

09.15-12.00: Antikkens billedsprog – myter og mennesker.

Jane Hjarl Petersen, lektor, ph.d. i klassiske studier, Syddansk Universitet

12.00-13.00: Frokost

13.00-14.45: I templerne skygge – livet i de store helligdomme

Jane Hjarl Petersen, lektor, ph.d. i klassiske studier, Syddansk Universitet

Fredag 15/8

08.45-09.15: Morgenbrød og kaffe

09.15-12.00: De græske templer – historie, design, æstetik og teknik.

Poul Pedersen, lektor emeritus, Syddansk Universitet

12.00-13.00: Frokost

13.00-14.45: Fra symposier og amforaer til senmoderne agiorgitiko: om den græske vin.

René Langdahl Jørgensen, cand.mag. i historie og vinskribent på Gastro samt underviser på Vinakademiet

2521-193

Dage der forandrede Europa

TID: 1/9, 7 mandage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.

Moderne europæisk historie er fyldt med dage, som står helt centralt i vores bevidsthed. Dage der er mytologiserede og ofte ophøjede til at være startskud for omfattende forandringer, såsom Den Franske og Russiske Revolution, de to Verdenskrige, EU's fødsel, Berlinmurens fald samt krigene på Balkan og i Ukraine. Hvorfor har disse dage fået den betydning, vi tillægger dem i dag? Hvad skete der? Hvad gik forud, og hvad fulgte sidenhen?

01/09: Mordet i Sarajevo 28. juni 1914. Nils Arne Sørensen, professor i historie, Syddansk Universitet

08/09: Februarrevolutionen 23. februar 1917. Erik Kulavig, lektor emeritus i russisk historie, Syddansk Universitet

15/09: Tyskland invaderer Polen 1. september 1939. Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, Forsvarsakademiet

29/09: Robert Schuman holder tale om kul- og stålunionen 9. maj 1950. Johnny Laursen, lektor i historie

06/10: Berlinmurens fald 9. november 1989. Philipp Alexander Ostrowicz, dr. phil., seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School

20/10: Slovenien og Kroatien træder ud af Den Jugoslaviske Føderation 25. juni 1991. Tea Sindbæk Andersen, adjunkt i historie, Københavns Universitet

27/10: Rusland invaderer Ukraine 24. februar 2022. Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, Forsvarsakademiet

med
spisning

2521-157

Historieøen Fyn rundt

— **TID:** 10/9, 4 onsdage, kl. 10.00-11.30
PRIS: 690 kr. inkl. entré til museerne
STED: På de fire museer (se program nedenfor)

Fire historiske museer – fire udstillinger – fire omvisninger. I efteråret byder de fire kulturhistoriske museer 'Ernst' (Museum Vestfyn), Farvergården (Østfyns Museum), 'Tid' (Museum Odense) og Danmarks Forsorgsmuseum (Museum Sydfoyn) indenfor til et besøg i fortidens kringelkroge. Som deltager i forløbet 'Historieøen Fyn rundt' kommer du tæt på udstillingerne, når museumsinspektørerne giver en eksklusiv omvisning. Prisen er inklusiv entré til udstillingerne. Maks. 25 deltagere.

10/09: 'Ernst'. Museum Vestfyn.

Ingrid Vatne, museumsinspektør

17/09: 'Fattiggårdens ansigter'.

Danmarks Forsorgsmuseum.

Forelæser oplyses senere.

24/09: Farvergården i Kerteminde.

Forelæser oplyses senere.

01/10: 'Fyn – midt i verden'. TID. Museum

Odense. Poul Baltzer Heide, museumsinspektør

Sær omvisning

2521-102

Den danske riddertid

— **TID:** 17/9, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Hans Bonde, professor emeritus

Den danske middelalder var en riddertid med borge med riddersale og en ridderlitteratur, der hylkede ridderen og hans udvalgte, men uopnåelige dame. Gennem ridderskabet blev konge og aristokrati svejset sammen – med kongen som den første blandt ligemænd. I ridderordener blev rigets magtelite knyttet sammen med kongen ud fra fælles æresbegreber og ritualer. Tildeling af ridderslag i domkirken og storslåede ridderspil, hvor modstandere med lanser forsøgte at styrte hinanden af sadlen, var en central del af kroninger og kongelige bryllupper. Efterhånden fik ridderspillene faste regler, ens baner og fair dommere, hvorved de medvirkede til en civilisering af ridderstanden. Udenrigspolitisk blev ridderspil en drivkraft i udviklingen af et dansk diplomati, der bidrog til at knytte landet tættere til Europa og til at konsolidere Danmark som stat. Forelæsningen bygger på Hans Bondes bog 'Den Danske Riddertid' (Aarhus Universitetsforlag, 2025).

2521-019

Verdens historie – historien om verden

— **TID:** 24/9, 9 onsdage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 1150 kr., studerende 0 kr.

Verdenshistorien handler om kulturmøder. Gennem mødet med andre stammer, folkeslag, stater og imperier har vi udviklet os. Civilisationer er i en evig veksel opstået, vokset og har domineret deres naboer eller endda hele verdensdele. Sejrherrerne skriver for det meste historien, og det er eftertidens opgave at udlægge den på bedste vis. I denne forelæsningsrække vil vi tage dig med på en rejse til historiens civilisationer og fortælle deres storhed, undergang og fald. Undervejs besøger vi kendte storrigter som det persiske, egyptiske og det romerske rige, men ser også på nyere rigter i fx middelalderen, oplysningstiden og moderne tid. OBS. Ingen undervisning d. 15/10 og 22/10.

24/09: Det gamle Egypten. Louise Alkjær, ægyptolog

01/10: Roms Middelhavsimperium. Tønnes Bekker-Nielsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

08/10: Kinesiske stormagter (på letforståeligt engelsk). Andreas Steen, lektor i kinesiske studier, Aarhus Universitet

29/10: Europa i Middelalderen. Kasper Holdgaard Andersen, historiker, Moesgaard Museum

05/11: Opdagelser og kolonisering. Jacob Tullberg, ekstern lektor i historie, Københavns Universitet

12/11: Revolutionernes århundreder. Erik Kulavig, lektor emeritus i russisk historie, Syddansk Universitet

19/11: De præcolumbianske civilisationer. Mette Baggers, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og BA i Indianske sprog og kulturer.

26/11: Det korte 20. århundrede – verdenskrige, ideologier og kold krig.

Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier, Syddansk Universitet

03/12: Muslimske imperier. Peter Seeberg, lektor emeritus i

Mellemøststudier, Syddansk Universitet

2521-095

Grønland i 1.000 år – geografi, samfund og identitet

— **TID:** 27/9, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Bent Nielsen, ph.d., seniorforsker

Grønlands historie er lang og omskiftelig. Det er en historie om immigration fra Nordamerika og ekspeditioner fra Skandinavien, om kultursammenstød og identitet, eventyrlyst, kolonistyre og kamp for selvstændighed. Denne dag belyser vi en række af de mest betydningsfulde begivenheder og udviklinger i de seneste 1.000 års historie og forsøger at give svar på, hvordan landet blev til det, vi kender i dag. Der bliver stillet skarpt på Thule-kulturens indvandring i Nordgrønland omkring år 1000, omtrent samtidig med nordboernes indvandring fra Skandinavien til Sydgrønland. Vi dykker også ned i nogle af de mange ekspeditioner, der skridt for skridt har udforsket og kortlagt Grønland. Med Danmark-Ekspeditionen i 1906-08 blev den sidste hvide plet på Grønlandskortet kortlagt. Herefter fik flere ekspeditioner nyt fokus: inuitbefolkningen og dens relationer til andre folk i Arktis, og en fortsættelse heraf blev organisationen Inuit Circumpolar Council. Allerede i 1860'erne fik den grønlandske befolkning lokalt selvstyre (forstanderskaber), men der skulle gå godt 100 år, inden Grønland i 1979 opnåede Hjemmestyre og i 2009 Selvstyre. I dag har Grønland sit eget universitet, Ilisimatusarfik, som har overtaget store dele af forskningen i landet og oplæringen af kommende forskere. Deltag i denne temadag og bliv klogere på Grønland, inuitterne og deres historie.

2521-145

Argumenter imod kvinder

TID: 30/9, 1 tirsdag, kl. 17.00-18.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Birgitte Possing, professor emerita i historie og antropologi

I 'Argumenter imod kvinder – fra demokratiets barndom til i dag' fortæller tidligere professor Birgitte Possing om den håndfaste og dog uhåndterbare mentale tradition for at nedgøre talentfulde kvinder i det politiske liv, i erhvervs-livet, i den videnskabelige verden, i sporten, i kirken, i medierne og på den kulturelle scene. I analysen skal vi dykke ned i en overflod af citater fra 175 års Danmarkshistorie, og vi vil her især fokusere på spørgsmålet: Hvad stiller vi op med denne tradition i dag og i fremtiden?

2521-159

Kvinder under besættelsen

TID: 21/10, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Helle Juhl, journalist, cand.public.

I forelæsningsen baseret på bogen 'Krig & kvindeliv' (Lindhardt og Ringhoff, 2024) udfolder Helle Juhl en række kvindeskæbner, som gør krigens kvinder mere synlige. Kvinderne gav husly til eftersøgte, trøstede og ydede omsorg, når mænd, kæresten og sønner blev taget, gik med illegale blade og klarede sig uden forsørger, når de blev nødt til det.

2521-069

De tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr

TID: 23/10, 1 torsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør

Vi fortæller historien om de mere end 200.000 tyske flygtninge i Danmark i årene 1945-49. Om flugten, opholdet i Danmark og hjemkomsten til det delte Tyskland. Vi ser også på skabelsen af det nye museum 'FLUGT' i det gamle lejrrområde i Oksbøl. OBS! Forelæsningsen finder ikke sted i museet, men på SDU. Der er særmedvisning i Oksbøllejren den 22. november. Tilmelding er nødvendig og skal købes separat. Find information om dette ved tilmelding.

2521-156

Aztekere, mayaer og inkaer – civilisationer før Columbus

TID: 17/11, 3 mandage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Maja Balle, ph.d.-studerende, Roskilde Universitet

I denne forelæsningsrække giver vi en introduktion til tre af de mest markante præcolumbianske civilisationer i Amerika: aztekere, mayaer og inkaer. Med udgangspunkt i arkæologiske og historiske kilder samt etnografiske studier undersøger vi deres religion, samfundsstruktur, arkitektur, kunst og verdenssyn. I hver forelæsning dykker vi ned i én civilisation og giver indblik i dens særtræk og kulturelle arv – fra aztekernes mægtige imperium i det centrale Mexico til mayaernes skriftsystem og astronomi i Mesoamerika og inkaernes imponerende statsapparat i Andesbjergene. Undervejs reflekterer vi over, hvordan spor af disse civilisationer stadig præger nutidens Latinamerika.

2521-154

Hellige kvinder – Jeanne d'Arc, Hildegard af Bingen og den hellige Birgitta

TID: 19/11, 3 onsdage, kl. 18.15-20.00

PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

Middelalderens kvinder var ikke altid undertrykte. Vi møder her tre markante kvinder, der fik lov til at udtrykke sig teologisk og almenmenneskeligt. Vi vil se dem i forbindelse med de mænd, der støttede dem og udbredte deres budskaber. Det drejer sig om Hildegard af Bingen i 1100-tallet, Birgitta af Vadstena i 1300-tallet og Jeanne d'Arc i 1400-tallet. Alle tre kvinder mente, at de talte med Guds ord for at forbedre menneskeheden.

2521-110

Arven fra Alexandria

TID: 20/11, 5 torsdage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

Det store
overblik

Alexandria har i årtusinder været et centrum for intellektuel og kulturel udvikling, og byens indflydelse på den vestlige civilisation er allestedsnærværende. Den blev grundlagt af Alexander den Store i 331 f.v.t. og blev hurtigt et knudepunkt for videnskab, filosofi og litteratur, hvilket tiltrak lærde fra hele den antikke verden. Alexandria var blandt andet hjemsted for den videnskabelige institution Museion, som husede byens bibliotek og dannede forbillede for skabelsen af moderne universiteter i Middelalderen. Byen spillede også en vigtig rolle i den tidlige kristendom. Senere blev byen et af arnestederne for den koptiske kirke. Alexandria har altid været en kosmopol, hvor forskellige kulturer kunne trives.

20/11: Arven fra Alexandria. Mogens Pelt, lektor i historie, Københavns Universitet

27/11: Alexandria og den koptiske kristendom. Paul John Frandsen, lektor emeritus i egyptologi, Københavns Universitet

04/12: Alexandria og Ribe i vikingetiden. Gry Barfod, ekstern lektor, Aarhus Universitet

11/12: International retspraksis i Alexandria. Andreas Nabil Younan, post.doc., Cambridge Universitet

18/12: Alexandrias Pharos – verdens 7. vidunder. Niels Bargfeldt, postdoc, Accademia di Danimarca, Rom & Aarhus Universitet

2523-168 (enkeltværelse) og 2523-170 (dobbeltværelse)

Badehotellernes historie

- **TID:** Torsdag 9/10 og fredag 10/10
PRIS: Enkeltværelse: 3600 kr. Dobbeltværelse: 6700 kr.
 Priserne er inkl. frokost torsdag inkl. 1 genstand/sodavand, eftermiddagskaffe med kage, aftensmad inkl. 1 genstand/sodavand, overnatning, morgenmad fredag samt kaffe, te, isvand og frugt i dagens løb. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
STED: Hjerting Badehotel, Strandpromenaden 1
TILMELDINGSFRIST: 25/9

De danske badehoteller står for mange som en traditionsrig institution, der symboliserer noget særligt dansk. Vi forbinder dem med sommer, god mad, den smukke danske natur og fællesskab. Serien 'Badehotellet' har kun forøget danskernes interesse for historien, kulturen og menneskene, der tager ophold på hotellerne ved havet. I to dage i oktober rykker Folkeuniversitetet derfor til Hjerting Badehotel i Esbjerg, hvor der bliver fuld fokus på kunsten, historien, musikken, litteraturen og ikke mindst maden, som vi forbinder med de danske badehoteller.

Torsdag 09/10:

11.00-11.45: Ankomst og indkvartering

12.00-13.00: Frokost med velkomst og historier fra Hjerting Badehotel

13.00-14.45: Esbjerg som fiskeri- og søfartsby.

Søren Byskov, museumsinspektør

15.00-15.30: Kaffe og kage

16.30-18.00: Om 'Badehotellets' charme.

Gunhild Moltesen Agger, professor emerita i dansk mediehistorie, Aalborg Universitet

18.30-20.30: Aftensmad

20.30: Musikken fra 'Badehotellet'.

Halfdan E., musiker og filmkomponist

Fredag 10/10:

7.30: Mulighed for morgendyp på stranden på egen hånd

8.00-09.15: Morgenmad

9.30-11.00: Landbokulturen i og omkring Esbjerg.

Johns Nørregaard Frandsen, professor emeritus, projektleder for Danske Digterruter, Syddansk Universitet

2521-009 (to personer i dobbeltværelse)
og 2521-178 (én person i dobbeltværelse)

Kunstweekend på Broholm Slot

med
spisning

- **TID:** Lørdag 11/10 og søndag 12/10
PRIS: 3760 kr. inkl. frokost lørdag inkl. 1 genstand/sodavand, eftermiddagskaffe med kage, aftensmad inkl. 1 genstand/sodavand, overnatning, morgenmad søndag samt kaffe, te, isvand og frugt i løbet af begge dage. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
STED: Broholm Slot, Broholmsvej 32
UNDERVISER: Mathilde Teglgaard Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie
TILMELDINGSFRIST: 28/8

De ældste hulemalerier bevidner, at mennesker altid har været kaldet til at gengive mennesker. Tag med på et slotsophold, hvor vi går i dybden med menneskeskildringer fra antikken og frem til i dag. Vi betragter menneskefigurer i alverdens stillinger og bevægelser. Vi ser tilstedeværelse og fravær af mennesker i særlige former, faconer og farver. Vi ser, hvordan menneskefiguren kan idealiseres, typificeres, individualiseres, karikeres, abstraheres, deformeres og fragmenteres – og afspejler samtidens syn på mennesket og dets stilling i verden. Kunstnere bruger menneskefremstillingen til at fortælle historier, portrættere, undersøge menneskelivets vilkår, lave formelle eksperimenter og meget andet. Broholm Slot er en oase af naturskønhed og kulturel rigdom, som danner de bedste rammer om vores forelæsninger, måltider og pauser.

Lørdag 11/10: Menneskefiguren fra antikken til 1880'erne

11.30-12.00: Ankomst og indkvartering

12.00-13.00: Frokost med velkomst

13.00-14.45: Kunstforelæsning

15.00-15.30: Kaffe og kage

16.30-18.00: Kunstforelæsning

18.30-20.00: Aftensmad

Søndag 12/10: Menneskefiguren fra 1890'erne og frem til i dag

8.00-09.15: Morgenmad

9.30-11.00: Kunstforelæsning

11.00-11.30: Kaffe

11.45-13.30: Kunstforelæsning

13.30-14.00: Frokost – farvel og tak for denne gang

Broholm Slot
er en oase af
naturskønhed,
som danner en
smuk ramme
om vores
forelæsninger

Kunst, arkitektur & design

2521-037

Formiddage i Cafe biografen: Kender du typen? Portrættets kunsthistorie

— **TID:** 1/9, 6 mandage, kl. 10.30-12.15
PRIS: 850 kr.
STED: Cafe biografen, Amfipladsen 13
UNDERVISER: Mathilde Teglgård Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie

Et portræt er en repræsentation af en bestemt person. Det fortæller om modellens status, magt, vigtighed, bedrifter, dyder, smag, lærdom, personlighed, temperament, sindstilstand og andre indre og ydre kvaliteter. Kom med på opdagelse i kunstens overflødhedshorn af portrætter. Vi skal se portrætter, der er vellignende, abstraherede, idealiserede og karikerede. Buster og helfigursportrætter. Portrætter i profil og en face fra renæssancen og frem til i dag.

2521-046

Turen går til Berlin

— **TID:** 2/9, 3 tirsdage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

Vi går tæt på Berlins omtumlede tilværelse i det 20. århundrede med blik til århundrederne før og efter. 1900-tallets Berlin er i konstant forvandling: De brølende 1920'eres kreative løssluppenhed, som senere blev trampet ned af nazisternes støvler, Berlin som magtcentrum i Det Tredje Rige, byens deling under Den Kolde Krig, Murens fald og genforening.

02/09: Berlins arkitektur.

Hans Christian Post, ekstern lektor, Syddansk Universitet og filminstruktør

09/09: Berlins historie.

Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi, samfundsfag og historie

16/09: Kunst i Berlin.

Emilie Engbirk, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling

2521-030

Den svære kunst? Om tolkning af billeder – gåder, grin & gætværk

— **TID:** Lørdag 6/9 og søndag 7/9, kl. 10.00-16.00
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Flemming Friborg Jensen, fhv. direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, postdoc, MA Flemming Friborg, CBS

Kunst er populær som aldrig før, men mange har stadig den fornemmelse, at nutidskunst er svært tilgængelig. Det er både sandt og usandt. Vi kigger på en række aktuelle kunstneres arbejder og deres mulige tolkninger, men også på, hvor vanskeligt publikum havde det med fx Picasso, Lundstrøm og Jorn i deres egen samtid. Endelig afsløres det, at selv de gamle mestres kunst kunne være yderst gådefuld.

2521-097

Hvad er godt design?

— **TID:** Lørdag 13/9 og søndag 14/9, kl. 10.00-14.00
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Sisse Tanderup, ekstern lektor, postdoc ved Syddansk Universitet

Hvilke tanker og processer er nødvendige, for at noget bliver en klassiker? Det skal handle om designere, kunstnere og arkitekter som Le Corbusier, Paul Cézanne, Børge Mogensen, Aldo Rossi og Olafur Eliasson og de skoler, ismer og miljøer, der har været definerende for, hvad vi alle er enige om, er godt design. Dyk ned i designhistorien, og få et nyt blik på dine omgivelser og hverdagens ting som både praktiske brugsgenstande og en afspejling af, hvem du er – eller gerne vil være.

2521-011

Maleren, der trådte ved siden af – nyt lys på Nolde og hans billeder

— **TID:** 20/9, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Hans-Christian Davidsen, forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Det var ikke Emil Nolde, der pyntede på sin egen biografi. Det var personer på Nolde-museet, der forvaltede hans kunstneriske arv. Når det hedder sig, at Nolde af nazisterne blev stemplet som "entartet" (degenereret), er det en selektiv omgang med sandheden. Vi bør derfor se på en stor del af Noldes produktion med nye briller, ikke mindst hans billeder fra perioden 1933 til 1945. Her ændrede Nolde sit motivvalg radikalt. Hans Christian Davidsen er forfatter til bogen 'Nolde – Maleren, der trådte ved siden af'. Han punkterer de myter, der blev lagt på Nolde-fortællingen efter 1945.

Vil du med til
Kunstweekend
på Broholm
Slot? Se s. 7

2521-079

Formiddage i Cafe biografen: Kunst gennem 30.000 år

— **TID:** 23/10, 6 torsdage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 850 kr.
STED: Cafe biografen, Amfipladsen 13
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. fhv. ekstern lektor og museumsdirektør

I forelæsningsrækken trækker vi de lange kunstnerlinjer op gennem historien fra hulemalerierne til i dag, hvor vi præsenterer temaer som naturen, fantasivæsner, engle, dyr, men også har fokus på kunstnere, der har skabt hele gesamt-kunstværker. Vi inddrager tidlig kunst fra Kina, Mesopotamien, Sydamerika samt Grækenland og Italien. Særligt fra renæssancen har vi kunstnere som Leonardo, fra Angelico og senere Tiepolo og Caspar David Friedrich. I romantikken mærker man et fællesskab og samtidig en enorm afstand i tid. Vi vil inddrage dansk kunst som en integreret del fra Abildgaard til Lene Adler Petersen og Olafur Eliasson.

2521-080

Hvad der er værd at vide om kunst

— **TID:** 23/10, 8 dage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 1050 kr., studerende 0 kr.

Hvad er det egentlig, vi ser, når vi står foran et kunstværk? Hvad vil kunsten os? Det bliver en hæsblæsende rejse, der strækker sig fra middelalderen til det 21. århundrede og slutter af med at blik ud i fremtiden og et bud på, hvilke kunstnere, vi skal holde øje med. Fokuset er internationalt, men med afstikkere til udviklingen i Danmark.

- 23/10: Hvad er kunst, og hvad skal vi med den?**
Mads Damsbo, slotschef, Christiansborg Slot
- 28/10: Kunstens historie – fra middelalder til det tidligt moderne (ca. 800-1600).** Mathilde Teglgaard Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie
- 04/11: Kunstens historie – fra 1600-tallets enevælde til 1800-tallets romantik (ca. 1600-1850).**
Gitte Tandrup, kunsthistoriker
- 11/11: Fotografi og nye medier i det 20. århundrede (ca. 1836-1975).** Kristine Kern, mag.art. i kunsthistorie og rektor på Det Fynske Kunstakademi.
- 19/11: Moderne kunst som kritisk synliggørelse (ca. 1916-2000) Fra abstrakt kunst og koncept-kunst til samtidskunst liv i medierne og kunst-markedet.** Peter S. Meyer, mag.art. fhv. ekstern lektor og museumsdirektør
- 25/11: At forstå et kunstværk.**
Helene Lykke Evers, mag.art. i kunsthistorie
- 02/12: Hold øje med dem – nye kunstnere på vej (ca. 2000-2050).** Kristian Handberg, adjunkt i kunsthistorie, Københavns Universitet
- 09/12: Kunstens historie – impressionister, modernister og andre revolutionære (ca. 1850-1940).**
Tea Baark Mairey, kunsthistoriker

2521-027

Monstrøst forfald, lillepigemonstre og horror under overfladen: Michael Kvium, Christian Lemmerz, Julie Nord og Maria Rubinke

— **TID:** 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: SDU Odense, Moseskovvej (Hold dig orienteret via vores hjemmeside for at få den fulde adresse)
UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Denne temalørdag skal handle om monsteret og det monstrøse i dansk samtidskunst. Michael Kvium og Christian Lemmerz har gennem fire årtier skildret menneskets forfald og skyggesider i henholdsvis maleri og skulptur – men i fællesskab også gennem film, performances og tegneserier. Hos Julie Nord og Maria Rubinke er monstrene ofte noget, der gemmer sig inde bag det nuttede. Julie Nord tegner storøjede lillepigefigurer i tvivlsomt selskab, mens Maria Rubinkes fint forarbejdede porcelænsfigurer altid har en ildevarslende bagside. Intet er så godt og ufarligt, som det ser ud ved første øjekast. Vi præsenterer her et rigt værkudvalg af de fire kunstnere, men kommer også omkring deres inspirationskilder i tidligere tiders kunst-, litteratur- og filmhistorie. Endelig skal vi se på, hvordan billedkunsten gør det muligt at aktualisere og diskutere monsteret i en tid, hvor eventyr og overtro for længst har veget pladsen for et mere rationelt verdensbillede.

2521-038

Kunstens take på: Identitet

— **TID:** 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Mathilde Teglgaard Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie

Hvem er vi egentlig? Og hvordan bliver vi til dem, vi er? Fødes vi med en særlig kerne, eller dannes vores identitet af opvækst, familie, venner, kultur, nation, køn, etnicitet, historie, globalisering? Vi lever i en tid, hvor identiteten synes mere flydende og foranderlig end nogensinde før. Kunsten kan dog afsløre, at identitet er blevet forstået som formbar langt tilbage i historien. Vi skal se på identitetsspørgsmål afsøgt af kunstnere som Claude Cahun, Frida Kahlo, Gillian Wearing, Tracey Emin, Cindy Sherman, Yinka Shonibares og Catherine Opie.

2521-055

Bjørn Nørgaards gobeliner – 25-års jubilæum

— **TID:** 29/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Helene Lykke Evers, mag.art. i kunsthistorie

Vi sætter fokus på Bjørn Nørgaards gobeliner, der i år kan fejre 25 års-jubilæum. De farvestrålende billedtæpper hænger i Riddersalen i De Kongelige Repræsentationslokaler på Christiansborg Slot. I et både moderne, symbolsk og farverigt billedsprog fortæller Bjørn Nørgaards gobeliner om de danske konger og dronningers historie, deres bedrifter, triumfer og nederlag gennem mere end tusind år. Kunstens historie er også velrepræsenteret, da Bjørn Nørgaard i hver gobelin både i udtryk og indhold refererer til kendte kunstværker fra den pågældende periode.

Litteratur, teater film & musik

2521-006

150-året for H.C. Andersens død

- **TID:** 9/8, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 390 kr. inkl. kaffe og kage
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Ane Grum-Schwensen, lektor, ph.d. ved H.C. Andersen Centeret, Syddansk Universitet. Torsten Bøgh Thomsen, leder, H.C. Andersen Centret, Syddansk Universitet

Den 4. august 2025 er det 150 år siden, at Odenses verdenskendte bysbarn døde. I den anledning inviterer Folkeuniversitetet til en lørdag med to foredrag om digterens værker. I foredragene om H.C. Andersen undersøger vi, hvordan forfatteren (og hans oversættere) arbejdede med temaer som død og efterliv, og finder svar på spørgsmål som, hvorfor og på hvilken måde værkerne stadig forbliver relevante. Hvad arbejdede H.C. Andersen på at opnå med sine tekster? Hvilke ændringer foretog han undervejs i processen? Hvilke elementer kasserede, tilføjede eller omskrev han? Og hvilken betydning har disse ændringer for den måde, vi læser eventyrene på?

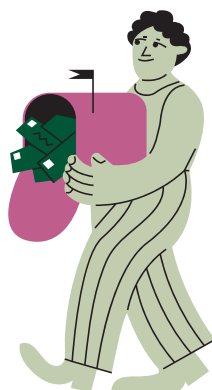
2521-016

Nobelpristageren Bob Dylan gennem 60 år

- **TID:** 28/8, 1 torsdag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, musikscenen i musikbiblioteket på 2. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Espen Strunk, cand.mag. i litteraturhistorie, forfatter og musikjournalist

Det er næppe muligt at overvurdere den betydning, amerikanske Robert A. Zimmermann, alias Bob Dylan, har haft for populærmusikken de seneste halvtreds år. Det var Dylan, der viste, at rockens simple formsprog kunne kombineres med vildtvoksende og intellektuelt udfordrende tekster, og rockmusikken har aldrig været den samme siden. Vi inviterer på et strejftog i Dylans enestående værk og karriere.

Tilmeld dig
Folkeuniversitetets
nyhedsbrev på
fuodense.dk/nyhedsbrev

2521-048

Danskrockens mesterværker

- **TID:** 1/9, 6 mandage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, lokale 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Espen Strunk, cand.mag. i litteraturhistorie, forfatter og musikjournalist

Espen Strunk har håndplukket seks hovedværker, og der er lagt op til en regulær 'tour de force' gennem dansk rocks guldalder, hvor vi kommer forbi Steppeulvene, The Savage Rose, Niels Skousen, Røde Mor og Gasolin. Espen Strunk er cand.mag. i litteraturhistorie og musikjournalist. Han har skrevet en række bøger om nyere, dansk musikhistorie. Strunk har interviewet en lang række af dansk rockhistories nøglefigurer – fra Peter Belli, Sebastian, Povl Dissing og Troels Trier til Annisette Koppel, Søren Berlev, Niels Skousen og Steen Jørgensen.

- 01/09:** Steppeulvene: 'Hip' (1967).
08/09: The Savage Rose: 'In the Plain' (1968).
15/09: Niels Skousen: 'Herfra hvor vi Står' (1971).
22/09: Røde Mor: 'Grillbaren' (1973).
29/09: Gasolin: 'Efter endnu en dag' (1976).
06/10: Sebastian: 'Tiderne Skifter' (1979).

2521-192

Kursus i fransk kulturformidling: Et dyk ned i Valérie Perrins forfatterskab

- **TID:** 2/9, 10 tirsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 1250 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Helle Andersen, undervisningsassistent i fransk, Syddansk Universitet.
OBS: Kurset foregår på fransk.

Den franske forfatter Valérie Perrin har vundet et hav af læserpriser for sit forfatterskab, og det er da også helt tydeligt, at læsere i både hjemlandet Frankrig og i de mange lande, hvis sprog hendes bøger er oversat til, har taget hendes forfatterskab til sig. Det gælder også Danmark, hvor indtil videre tre af hendes bøger er tilgængelige på dansk. Valérie Perrin skriver forrygende godt om tilsyneladende almindelige mennesker, der gemmer på hemmeligheder – ofte af dramatisk og tragisk karakter.

2521-176

Tag med i Odense Teater: Den politiske kandestøber

- **TID:** 3/9, 2 onsdage
PRIS: 300 kr. inkl. teaterbillet
STED: Syddansk Universitet, Moseskovvej og Store Scene, Odense Teater, Jernbanegade 21
TILMELDINGSFRIST: 27/8

Den politiske kandestøber er Ludvig Holbergs tidløse komedie om magtens fristelser pakket ind i satirisk humor og skæve karakterer tilsat et twist aktuel, politisk virkelighed. Mød de medvirkende til scenekantsamtale. Samme aften kan du se teaterforestillingen i Odense Teater. Ugen forinden kan du blive klogere på det hele på Folkeuniversitetet.

03/09 kl. 18.30: Forelæsning. Peter Zeeberg, seniorredaktør ved Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Sted: SDU Odense
10/09 kl. 18.00: Scenekantssamtale. Sted: Store Scene på Odense Teater
10/09 kl. 19.30: Forestilling. Sted: Store Scene på Odense Teater

2521-155

En hyldest til Paul Auster

- **TID:** 17/9, 3 onsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, Østre Stationsvej 15

Den amerikanske forfatter Paul Auster skrev romaner om menneskets evige eksistentielle søgen. Han satte spørgsmålstejn ved virkeligheden, som vi oplever den, skrev om fremmedgørelse, om identitet og om det ensomme storbymenneske i særligt hjembyen New York. En stor del af Austers forfatterskab har opnået kultstatus og har en helt central rolle i den moderne litteraturs historie.

- 17/09: En verden i ord: Paul Austers forfatterskab.**
 Inge Birgitte Siegmundfeldt, lektor og ph.d., Københavns Universitet
24/09: Gennembruddet og de tidlige romaner: New York-Trilogien (1985-1986), 'Moon Palace' (1989), 'Leviathan' (1992) m.fl.
 Tonny Vorm, cand.mag., forfatter og journalist
01/10: De senere romaner: 'Mand i mørke' (2008), 'Sunset Park' (2010), 'Baumgartner' (2023) m.fl.
 Peter Simonsen, professor, ph.d. i litteratur, Syddansk Universitet

2521-056

Rammstein – Tysklands største kultureksport

- **TID:** 18/9, 1 torsdag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr.
STED: Borgernes Hus, musikscenen i musikbiblioteket på 2. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Alexander Hemstedt, musikanmelder på Gaffa og lektor, Ribe Katedralskole

Rammstein er kendt for at levere "The best show on earth – something you must see before you die" (Rolling Stone Magazine). Men hvem og hvad er Rammstein? Hvorfor er Rammstein unikke? Hvilken betydning har og havde bandets album og udvalgte sange for bandet og ikke mindst metal- og hard-rock-musikken? Hvilken betydning har Rammstein som helkunstværk i dag?

2521-044

Som man si'r

- **TID:** 21/9, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Michael Ejstrup, specialkonsulent, Folketingets Administration

Sproglig mangfoldighed trives i Danmark og vil uden tvivl også fremover være en del af vores hverdag. Skoler og medier har i flere hundrede år brugt københavnsk som rettesnor for rigtigt og forkert dansk, uden at skelne klart mellem skrift og tale. Talesprogene rundt om i Danmark har mange farver og facetter. Tiden er inde til at øge fokus på forskellene snarere end på ensretning. Vestjysk, bornholmsk og multietnolekt er næsten ukendt, og mange talere føler sig utilpasse ved at vælge deres modersmål. Den slags har stor betydning for både vores tro på os selv og vores sprog.

2521-143

Det europæiske DNA – i kunst, litteratur og musik

- **TID:** 25/9, 1 torsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Søren Schauser, lektor på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium og kendt fra 'Den Klassiske Musikquiz' på DR2

Søren Schauser søger 'det særligt europæiske' ved at dykke ned i musik, litteratur og billedkunst fra de seneste mange århundreders europæiske kulturhistorie. Hvilken idé har alt europæisk til fælles? Flygter vi via kunsten til alternative virkeligheder ved mødet med verdens udfordringer? Skaber vi en fiktion, der minder om den virkelige verdens konflikter – bare i en forenklet og derfor lidt mere løselig form? Og hvis ja, hvordan kommer det så til udtryk i praksis: i musikken, kunsten og litteraturen?

2521-007

Litterær lørdag på biblioteket: Kirsten Thorups forfatterskab

- TID:** 4/10, 1 lørdag, kl. 10.30-14.30
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, lokale 11. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

Kirsten Thorup har skrevet både samtidshistorie, klassehistorie og kvindehistorie i perioden fra 1950'ernes Danmark og frem. Og hun har gjort det fra en position, hvor hun til stadighed har fastholdt hele den indre verden hos personerne, som det ikke er muligt at aflæse i deres ydre liv. Deres drømme, deres traumatiske konflikter, deres kamp for at blive sig selv. Denne lørdag følger vi hovedlinjerne i forfatterskabet.

2521-028

Aktuelle danske bestsellere – med kant

TID: 20/10, 5 mandage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, lokale 1,1. sal,
 Østre Stationsvej 15

Grav et spadestik dybere ned i dansk litteraturs aktuelle bestsellere sammen med eksperterne. Bøgenes dramaer udspiller sig både i de nære og hverdagsagtige relationer og på krigens internationale skueplads.

20/10: Jens Smærup Sørensen: 'Evgit i tiden' (2023).

Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet

27/10: Liv Duvå: 'Ned fra himlen' (2024).

Liselotte Wiemer, anmelder på Kristeligt Dagblad

03/11: Dy Plambeck: 'Mod midnatssolen' (2024). Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet

10/11: Thomas Boberg: 'Insula' (2024).

Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet

17/11: Naja Marie Aidt: 'Øvelser i mørke' (2024). Lise Vandborg, chefredaktør, Litteratursiden

i dagtimerne
 17-19

2521-017

Musikkens mesterværker

TID: 28/10, 5 tirsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Leif V. S. Balthzersen, mag. art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Vi vil undersøge og analysere værkerne, høre om deres tilblivelseshistorie og om komponisterne, samt få nyttig viden om musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed får du endnu mere ud af din næste musikoplevelse. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

28/10: Beethoven: 'Klaverkoncert nr. 3'.

04/11: Ravel: 'To klaverkoncerter'.

11/11: Carl Nielsen: 'Fynsk forår' & 'Helios-ouverturen'.

18/11: Charles Ives: 'Tre orkesterværker'.

25/11: Musorgskij: 'Udstillingsbilleder'.

2521-181

Tag med i Odense Teater: Fruen fra havet

TID: 6/11, 2 torsdage
PRIS: 300 kr.
STED: Syddansk Universitet, Moseskovvej, Værkstedsscenen, Odense Teater
TILMELDINGSFRIST: 30/10

Odense Teater og Husets Teater fortsætter samarbejdet om Spøgelsestrilogien. Her er tale om nogle af Henrik Ibsens mindre kendte værker, som har det til fælles, at de alle er skrevet sent i Ibsens forfatterskab, og derudover tager de fat på tematikken om "fortidens spøgelse". FRUEN FRA HAVET er skabt af holdet bag efterårets anmelderroste og totalt udsolgte forestilling, GENGANGERE. Mød de medvirkende i en introduktion. Samme aften kan du se teaterforestillingen i Odense Teater. Ugen forinden kan du blive klogere på det hele på Folkeuniversitetet med professor emeritus Nils Gunder Hansen.

06/11 kl. 19.00: Forelæsning. Nils Gunder Hansen, mag.art. i litteraturvidenskab, professor emeritus i tekst- og kulturanalyse, Syddansk Universitet. Sted: SDU Odense

13/11 kl. 18.00: Introduktion.

Sted: Værkstedsscenen, Odense Teater

13/11 kl. 19.30: Forestilling.

Sted: Værkstedsscenen, Odense Teater

2521-051

Hvordan får vi mere ud af litteratur?

TID: 15/11, 1 lørdag, kl. 10.15-14.15
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Borgernes Hus, lokale 1,1. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet. Peter Simonsen, professor, ph.d. i litteratur, Syddansk Universitet

Vi sætter fokus på litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os, og udvide vores horisont. I centrum står litteraturen som fiktion, som samfundskritik, som fortælling, som sprog billeder, som drama – fra den sproglige leg til den dybe livstolkning. En vifte af gode tekster foldes ud og bliver suppleret med billeder og videoeksempler fra film, skuespil osv.

2521-119

Filmlørdag: Alfred Hitchcock

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6
UNDERVISER: Annette Wernblad, cand.phil. og forfatter

Det er ikke en overdrivelse at kalde Alfred Hitchcock den største filmkunstner, der nogensinde har levet. Som få andre instruktører kan han holde os fanget i åndeløs spænding. Hans bemærkelsesværdige film kan hjemsøge os i årevis. Denne lørdag vil vi analysere vigtige fortællelemæssige kendetegn i Hitchcocks filmproduktion samt undersøge væsentlige temaer som synd, skyld og straf.

2521-065

Mozart på rejse – en foredragskoncert

TID: 4/12, 1 torsdag, kl. 17.00-18.15
PRIS: 200 kr.
STED: Borgernes Hus, musikscenen i musikbiblioteket på 2. sal, Østre Stationsvej 15
UNDERVISER: Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester. Jakob Alsgaard Bahr, pianist og studieadjunkt ved Det Jyske Musikonservatorium

Komponisten W.A. Mozart (1756-1791) rejste rundt i store dele af Europa – som vidunderbarn og siden som voksen, ofte på meget lange rejser sammen med sin familie. Overalt dannede han sig spændende musikalske indtryk, og på alle udlandsophold oplevede han desuden, hvor besværligt det var at rejse rundt med bl.a. hestevogn på dette tidspunkt. Pianisten Jakob Alsgaard Bahr spiller ved denne musikforelæsningskoncert musik af Mozart, og musikhistoriker Leif V.S. Balthzersen fortæller om de mange rejser og lader Mozartfamilien komme til orde i deres breve.

Tid til en

faglig opgradering?

Styrk din viden og karrieremuligheder – mens du er i job

Læs en master og få relevant viden. Vælg fx:

- Master i offentlig ledelse
- Master i gymnasiepædagogik
- Master i it
- Master i arbejdsmiljøledelse
- Master i børne- og ungdomskultur
- Master of Intelligence and Cyber Studies
- MBA - Master of Business Administration
- Master i International virksomhedskommunikation

Efteruddannelse i dit tempo

Du kan bygge videre på din karriere med alt lige fra en master til en HD eller et masterkursus.

SDU Efteruddannelse inviterer løbende til en række spændende webinarer, seminarer og infomøder - helt gratis.

Se alle dine muligheder på sdu.dk/evu

Samfund & verden

2521-182

Alt hvad du bør vide om verdenssituationen

TID: 20/8, 6 onsdage, kl. 18.15-20.00

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

Hvordan ser det politiske landskab ud i USA efter valget? Hvad sker der i Kina, og hvilken betydning har det for Vesten? Kan vi gøre noget ved klimaudfordringerne? Hvordan vil udfaldet af krigen i Ukraine påvirke Europas sikkerhed? Truer konflikten mellem Israel og palæstinenserne med at destabilisere hele Mellemøsten? Og hvad er status på demokratiets aktuelle kriser?

20/08: Israel, Palæstina og det øvrige Mellemøsten – status efter krigen i Gaza. Peter Seeberg, lektor emeritus i Mellemøststudier, Syddansk Universitet

27/08: Hvor står USA efter præsidentvalget? Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier, Syddansk Universitet

03/09: De europæiske demokratier under pres fra højrenationale og populistiske bevægelser. Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet

10/09: Klimaforandringerne – hvad er status på klimaets tilstand? Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidligere vært på DR

17/09: Ukraines svære balancegang mellem øst og vest – og betydningen for EU's sikkerhed. Anne Ingemann Johansen, adjunkt i Europæisk Sikkerhedspolitik, Syddansk Universitet

24/09: Kinas opstigning som global stormagt. Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor ved Forsvarsakademiet

2521-146

Grønlandskortet i stormagternes pokerspil om Arktis

TID: 26/8, 1 tirsdag, kl. 17.00-18.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Rasmus Dahlberg, forsker og underviser, Forsvarsakademiet

Grønland har siden 2. Verdenskrig indtaget en vigtig position på det sikkerhedspolitiske verdenskort pga. sin beliggenhed midt mellem USA og Rusland. Vi sætter os til bords med stormagterne og giver kort til en omgang poker, hvor vi vil forsøge at spille "Grønlandskortet". Hvem vinder, og hvem taber?

2521-104

Dronernes tid: Fjernstyrede og autonome våben på fremtidens kampplads

TID: 2/9, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Andreas Immanuel Graae, ph.d. i kulturvidenskab og adjunkt, Forsvarsakademiet

Dronerne har på godt og ondt revolutioneret moderne krigsførelse med løfter om risikofrihed, overblik og præcision. Men bag teknologien lurar nye udfordringer: civile tab, traumatiserede dronepiloter og spørgsmålet om, hvordan fremtidens konflikter vil se ud i en verden med stadig mere avanceret kunstig intelligens. Kom og få indblik i dronernes afgørende rolle i nutidens og fremtidens krige. Hør om, hvordan droner og autonome systemer udfordrer vores sikkerhed og ændrer magtbalancen globalt.

2521-020

Kreml i krig og konflikt – aktuelle vinkler på Putins Rusland

TID: 8/9, 7 mandage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.

Rusland selv og resten af verden sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvordan kan Ruslands krige forklare landets historiske udvikling? Hvordan fastholder Putin magten? Hvilken rolle spiller propaganda og private militære virksomheder? Og hvad er konsekvenserne for Rusland og international politik?

08/09: Rusland – formet af krig.

Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, Forsvarsakademiet

15/09: I skyggen af Rusland. Vibe Termansen, historiker og specialist i Polen og Ungarn

22/09: Desinformation og propaganda i Rusland. Morten Hammeken, historiker, cand.mag.

29/09: Status for Ukrainekrigen. Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

06/10: Kina, Rusland og verdensordenen. Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor ved Forsvarsakademiet

20/10: Ruslands brug af private militære virksomheder. Niklas Rendboe, projektforsker, Forsvarsakademiet

27/10: Putins vej til magten, og hvordan han fastholder den. Erik Kulavig, lektor emeritus i russisk historie, Syddansk Universitet

2521-025

Fra Jugoslavien til Vestbalkan

— **TID:** 3/11, 3 mandage, kl. 18.45-20.30
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

Vi ser på Jugoslaviens sammenbrud og på de aktuelle udfordringer i de nye stater. Vi starter i 1980'erne, hvor det multietnisk Jugoslavien gik igennem en økonomisk, social og politisk krise. Dernæst vil vi undersøge krigen i 1990'erne og se på de økonomiske, sociale og politiske konsekvenser. Vi retter blikket mod opbygningen af nye nationalstater og dykker ned i de aktuelle udfordringer i landene.

03/11: Sammenbruddet og årsagerne dertil

10/11: Nationsbygningen i de nye lande (herunder også 1990-krigene)

17/11: Landenes aktuelle forhold til EU og hinanden

2521-092

USA – et år efter valget

— **TID:** 5/11, 1 onsdag, kl. 17.00-21.00
PRIS: 265 kr. inkl. sandwich og vand
UNDERVISER: Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet. Jørn Brøndal, professor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

Det amerikanske valg i efteråret 2024 blev af mange betegnet som det vigtigste i vor tid. Med Donald Trump i det ovale værelse i 2025, står han og landet over for en række af udfordringer. Det er fx dyb splittelse og mistillid mellem demokrater og republikanere, en udfordret økonomi, et stærkt politiseret retssystem, migrantstrømme og konkurrence på den globale scene fra et stadig stærkere Kina. Vi gør status et år efter præsidentvalget, når to af landets førende eksperter går bag facaden og stiller skarpt på USA og det amerikanske samfund.

2521-109

Kampen om Storbritannien

— **TID:** 24/11, 3 mandage, kl. 18.45-20.30
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School

Efter 14 år med de konservative ved magten i Storbritannien rykkede Keir Starmer i sommeren 2024 ind i Downing Street 10 i spidsen for en ny Labourregering. Er det dermed slut med den britiske forfaldsfortælling og Brexits radikaliserende og destabiliserende konsekvenser for britisk politik og især det konservative parti? Kan Labour rette op på landets og befolkningens problemer, den stigende ulighed og voksende fattigdom? Hvordan endte det britiske konservative parti med dets dårligste valgresultat nogensinde? Vil britisk konservatisme fremover være repræsenteret af Reform UK og Nigel Farage? Og hvad med Storbritannien og EU? Er Storbritannien er på vej tilbage til fællesskabet?

2521-173

Drab i Danmark

— **TID:** 29/11, 1 lørdag
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Asser Hedegård Thomsen, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet, Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet

Drab fascinerer os. Vi stifter bekendtskab med mordere og deres ofre overalt – i film, bøger, true crime-podcasts og ikke mindst i nyhederne. Men hvor godt kender vi egentlig til behandlingen af denne uhyggelige forbrydelse, som uheldigvis bliver begået hver dag mange steder i verden? Eksperterne stiller her skarpt på en hverdag med lægelige undersøgelser af drabs ofre og gerningsmænd og på straffesagen, som naturligt følger en drabsforbrydelse. Bliv klogere på, hvordan drabet som forbrydelse bliver håndteret inden for det retsmedicinske og juridiske fagområde.

2521-111

Frygtens Karrusel – om hvordan og hvorfor medierne dagligt fodrer din frygt

— **TID:** 1/12, 1 mandag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Hans Jørgen Nielsen, cand.scient.pol., direktør og stifter af Slotsholm ApS

Hvilken farlig bekymring har du senest talt med familie og venner om over et glas rødvin? Klimaet, krigen, epidemien, pesticidrester i drikkevandet, skadelig kemi i tøj, overstressede familier, lurende terrorister, kriminalitet, radioaktivt radon i boligen, eller måske endda menneskehedens eller hele klodens undergang? Meget af al den farlighed, du dagligt bliver informeret om fra medierne, er det rene gas. Det er i hvert fald budskabet i bogen 'Frygtens Karrusel – hvordan vi er kommet til frygt, og hvor nemt det er at udnytte'. Det handler om, hvordan og hvorfor medier og interesseorganisationer bidrager til, at vi dagligt overvældes af rå mængder af farlighed. Mød til denne forelæsning den ene af forfatterne, og tag med ham på denne humoristiske, dragende og vidensbaserede rejse i den farlige verden.

2521-120

Konspirationsteorier – fra Julius Cæsar til Trump og Putin

— **TID:** 9/12, 1 tirsdag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Morten Hammeken, historiker, cand.mag.

Konspirationsteorier er blevet et fænomen, der fylder meget i vores hverdag. Forestillinger om 'Den Dybe Stat' og hemmelige planer om kontrol gennem vacciner viser, hvordan konspirationsteorier er blevet en fast del af vores hverdag. Samtidig bliver konspirationsteorier brugt som et politisk redskab af nogle af verdens mest magtfulde mænd, der gennem aktiv misinformation planter falske historier som led i deres greb om magten. Morten Hammeken fortæller om konspirationsteorier gennem historien, og trækker fænomenet ind i en samtidig politisk kontekst.

Magtudredningen 2.0

Hvor stærkt står det danske demokrati?

De sidste 25 år har det danske samfund gennemgået store forandringer. Uligheden er steget, den digitale udvikling har revolutioneret medierne, tempoet i dansk politik er røget i vejret, og store forandringer i udlandet sender i stadig højere grad bølger ind over grænserne. Med andre ord har vilkårene for vores folkestyre ændret sig markant. Det kalder på et eftersyn af demokratiet. Den opgave har Folketinget stillet en uafhængig forskningsledelse med forskningsprojektet **Magtudredningen 2.0**, som skal skabe ny viden til gavn for offentlig debat og politisk handling. Nu løfter de sløret for deres tilstandsrapport for demokratiet.

BOGSERIE

45 bøgers vigtig viden

Magtudredningens budskaber formidles i 45 bøger fra 2025 til 2028. De første tre bøger lanceres på Folkemødet på Bornholm i 2025:

Dansk demokrati i perspektiv belyser, hvordan det danske demokrati fra midten af 1800-tallet har været præget af fredelig udvikling og stærke institutioner. Bogen giver et historisk og internationalt grundlag for at forstå, hvor folkestyret står i dag, og hvordan det kan gøres endnu mere robust.

Siden årtusindeskiftet har det danske samfund gennemgået store forandringer. Befolkningen er blevet mere mangfoldig, digitale platforme har ændret vilkårene for kommunikation, og professionalisering og centralisering har samlet beslutningerne hos færre aktører. **Magt i et forandret Danmark** undersøger fire forskellige typer magt, der hjælper os til at forstå samfundet og politik i det 21. århundrede.

Demokratiet er under pres verden over, og det danske folkestyre er ingen undtagelse. **Det danske demokratis udfordringer** undersøger de kerneopgaver, styreformen skal løse for at sikre, at borgerne kan deltage aktivt i demokratiet, som en demokratisk samtale kan etablere, og at kollektive beslutninger kan træffes.

PODCAST

Jagten på magten

Er folkestyret i Danmark i krise – eller overraskende robust i en foranderlig tid? I podcasten **Jagten på magten** undersøger vært **Lars Trier Mogensen** både skyggesiderne og de gode nyheder om demokratiets tilstand gennem samtaler med forskerne bag den nye magtudredning og en række toneangivende magtprofiler.

Find podcasten dér, hvor du normalt lytter til podcasts.

Fakta

- I 1997 bad Folketinget for første gang en uafhængig forskningsledelse om at gennemføre et totaleftersyn af det danske demokrati – Magtudredningen 1.0.
- Magtudredningen 2.0 løber frem til 2028. Den undersøger styrker og svagheder i dansk demokrati i lyset af store samfundsforandringer siden årtusindeskiftet.
- Professor i statskundskab ved Aarhus Universitet Michael Bang Petersen leder Magtudredningen 2.0 i tæt samarbejde med forskere fra landets universiteter.
- Resultaterne udgives i 45 bøger fra 2024 til 2028. Hver bog dykker ned i ét konkret område af demokratiet. I juni 2025 udkommer de første tre bøger i serien på Aarhus Universitetsforlag.
- I foråret 2026 præsenteres de første resultater af Folkeuniversittet i Aarhus i fem landsdækkende arrangementer.
- Resultaterne formidles desuden via podcast og gratis livestreams frem til 2028.

GRATIS ARRANGEMENT

Magtens mange former – en samtale om demokratiets fremtid

Magt har mange former. Den findes i Folketinget og løber gennem bestyrelseslokalerne. Den er et X på stemmesedlen, et like på sociale medier. Magt handler ikke kun om, hvem der bestemmer, men også om, hvem der bliver hørt, og hvilke problemer vi taler om som samfund. Samtidig ser vi demokratier – fra Østeuropa til USA – vakle. Men hvad med vores? Kan vi læne os tilbage i Danmark og tænke, at alt er godt, eller er det danske demokrati truet af samfundets store forandringer?

Kom med, når Folkeuniversitetet i foråret 2026 inviterer til et demokratisk eftersyn af **Magtens mange former** med forskere, politikere, erhvervsfolk og medier til en samtale om magt, og hvordan vi holder vores demokrati stærkt.

HOLD: 2611-023
TID: 7/4, 1 tirsdag, kl. 16.30-18.30
PRIS: Gratis, tilmelding nødvendig
STED: Odense, Kulturmaskinen

Gratis livestreams

Hvem har magten i Danmark? – livestream med Nanna Mik-Meyer

Politik handler om at få magt og bruge den, men det er ikke altid let at se, hvem der har magten, og hvordan den udøves. Siden årtusindeskiftet er vores samfund blevet mere ulige, mere digitaliseret og er kommet i det geopolitiske rampelys. Mange spørgsmål melder sig på ny. Klumper magten sig sammen på færre hænder, eller er den i vores digitale tidsalder spredt ud til flere? Hvem har indflydelse, og udøves magt i Danmark på samme måde som før? Få en dybere forståelse af magtens nuancer og dens betydning for samfundets udvikling.

HOLD: 2521-408
PRIS: Gratis. Tilmeld dig via fuau.dk
TID: 22/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

Det danske demokratis tilstand – livestream med Michael Bang Petersen

I en verden, hvor udemokratiske ledere og partier er i stigende kurs, fremstår det danske demokrati solidt og velfungerende. Vi kan både stemme til valg og har en uafhængig presse. Men en stærk demokratisk kultur er ikke en garanti mod udfordringer – heller ikke i Danmark. Mistillid til politikere, techgiganters kontrol med sociale medier og informationsstrømme og uigennemsigtig lobbyisme påvirker samfundets sammenhængskraft. Dyk ned i demokratiernes tilstand verden over, og bliv klogere på, hvordan det står til i Danmark.

HOLD: 2521-407
PRIS: Gratis. Tilmeld dig via fuau.dk
TID: 10/11, 1 mandag, kl. 18.30-19.30

Han kigger magten i kortene

Michael Bang Petersen står i fem år i spidsen for det, han selv kalder "demokratiets tilstandsrapport". Allerede nu er der en del K3'ere, alvorlige udfordringer, som undervejs bliver kortlagt og beskrevet i 45 bøger.

Af Kurt Strand

Det var under de omfattende corona-nedlukninger i 2020-21, han igen og igen dukkede op i radioen, i tv og i andre nyhedsmedier. Med sin klare og overbevisende røst fortalte han, hvor gode eller dårlige vi var til at vaske hænder, bruge mundbind og holde afstand. Og med hjælp fra gode kolleger kunne han igen og igen påvise, hvordan vi i vid udstrækning accepterede de restriktioner, som politikerne med den socialdemokratiske statsminister Mette Frederiksen i spidsen havde pålagt os.

I dag har Michael Bang Petersen, professor på Aarhus Universitets Institut for Statskundskab, lagt coronakrisen – senere benævnt "verdenshistoriens største adfærdseksperiment" – bag sig. Og dog, for den er et eksempel på den magtudøvelse, der frem til slutningen af 2028 fylder det meste af hans hoved, kalender og bunkerne på skrivebordet. Michael Bang Petersen er nemlig leder af Magtudredningen 2.0, som dels skal kortlægge demokratiets tilstand, dels opdatere en tidligere udredning fra årene omkring årtusindskiftet.

"Det vi skal lave, er i bund og grund en slags 'demokratiets tilstandsrapport'; hvad er styrkerne, hvad er svaghederne, og hvor begynder der at være sprækker? Bliver magten forvaltet på den rigtige måde?"

At kigge den politiske magt i kortene er en særlig skandinavisk specialitet; magtudredninger findes kun i Danmark, Norge og Sverige, hvor tilliden mellem de folkevalgte og forskere som Michael Bang Petersen er høj.

TECHPLATFORME SKADER DEN DEMOKRATISKE SAMTALE

Især vilkårene for den offentlige, demokratiske samtale er noget af det, der ifølge Michael Bang Petersen har forandret sig markant siden den seneste magtudredning:

"Det er jo nærmest symbolsk, at slutrapporten kom i oktober 2003, og tre måneder senere sad Mark Zuckerberg på sit kollegieværelse og programmerede Facebook. Desuden blev den skrevet i en optimistisk tid, hvor den amerikanske politolog Francis Fukuyama havde erklæret historien for slut med en sikker forvisning om, at flere og flere lande i verden ville blive demokratier. Men det er, desværre, gået den modsatte vej med manglende sikring af grundlæggende frihedsrettigheder i for eksempel EU-landet Ungarn. De sidste par årtier har vist os, at vi ikke kan tage demokratiet for givet, ligesom Facebook og andre platforme er blevet decideret skadelige for den demokratiske samtale."

– Er Facebook og andre store techgigantplatforme ligefrem en trussel?

"Jamen, det er et godt spørgsmål, for det er virkelig noget, vi diskuterer i forskerkredse. Og der er vist ikke rigtig nogen, der mener, at de forbedrer demokratiet, fordi de som minimum er med til at fastholde polariseringen i samfundet."

VIGTIGT MED FORSKNINGSBASERET VIDENSKAB

Techplatformenes indflydelse er bare én af i alt 27 konkrete udfordringer for det danske demokrati. Andre er for eksempel grupper af borgere, der føler sig koblet af de politiske processer, som tilmed er blevet mere komplicerede og lukkede.

"Så hvis vi bliver i tilstandsrapport-metaforen, er det en K1'er eller en K3'er – det, som nu hedder grå eller rød. Allerede nu kan vi se, at nogle af udfordringerne er ganske alvorlige, og derfor ender vi nok også med en slutrapport, som udtrykker mere bekymring, end den første gjorde."

Resultaterne af Magtudredningen bliver undervejs præsenteret i blandt andet 45 bøger på omkring 100 sider hver. Ambitionen er, at de skal skrives i et sprog, så de fleste kan læse med.

"Men det hele skal selvfølgelig formidles på et forskningsbaseret, videnskabeligt grundlag," understreger Michael Bang Petersen, "og det her tager tid, for vi skal være sikre på, at det, vi bringer videre, er faktisk i orden og holdbart."

– Den første magtudredning holdt i godt et par årtier; tør du give et bud på, hvor længe denne her kan holde?

"Det er...," tøver Michael Bang Petersen og tager en dyb indånding, "også et virkelig godt spørgsmål... Vores mål er, at den blivelsålevedygtsom mulig, vedatvifårbeskrevetnoglemekanismerisamfundsudviklingen, der fortsætter relevante 10 år efter slutrapporten. Men det mere accelererede samfund og den hurtige teknologiske udvikling betyder nok, at der ikke bør gå 25 år, før den næste magtudredning bliver sat i gang."

Uanset holdbarheden er der dog ingen tvivl hos Michael Bang Petersen: Magtudredningen er vigtig, og "at jeg bruger al min arbejdstid på projektet, er meget meningsfuldt, fordi det også viser betydningen af videnskab i en tid, hvor netop faktisk, forskningsbaseret viden igen og igen bliver anfægtet."

Psykologi & sundhed

2521-166

Prostatakræft – dør man med det eller af det?

TID: 2/9, 1 tirsdag, kl. 18.45-20.30

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERSISER: Lars Lund, professor og forskningsleder på Urinvejskirurgisk Afdeling på OUH

I forelæsningen vil vi fokusere på den seneste viden inden for screening og behandling af prostatakræft. Du kan blive klogere på, hvilke behandlingsmuligheder der findes – fra overvågning til kirurgiske indgreb og strålebehandling. Vi ser på, hvordan man navigerer i de mange valg, der opstår i forbindelse med en prostatakræftdiagnose, og hvordan en strategi for behandlingen kan tilpasses den enkeltes behov, samt hvilke faktorer der spiller ind i valget af behandling. Forelæsningen er henvendt til alle, der er interesserede i at lære om prostatakræft.

2521-177

Psykologi på ét semester

TID: 8/9, 8 mandage, kl. 18.45-20.30

PRIS: 1050 kr., studerende 0 kr.

Det store
overblik

Hvordan fungerer menneskets hukommelse, hvordan lærer vi? Hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, lærer, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden for psykologi. I forelæsningserne får du desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger.

08/09: Udviklingspsykologi. Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

15/09: Kognitionspsykologi. Jakob Linnet, leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

22/09: Klinisk psykologi. Lynn Ann Watson, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

29/09: Personlighedspsykologi. Anna Pacak-Vedel, adjunkt i psykologi, Aalborg Universitet

06/10: Socialpsykologi. Anna Pacak-Vedel, adjunkt i psykologi, Aalborg Universitet

20/10: Neuropsykologi. Thomas Alrik Sørensen, lektor i kognitiv neurovidenskab og neuropsykologi, Aalborg Universitet

27/10: Pædagogisk psykologi. Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

03/11: Sundhedspsykologi. Mimi Yung Mehlsen, professor i psykologi, Aarhus Universitet

2521-081

Få succes med din træning

TID: 10/9, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERSISER: Thomas V.G. Bredahl, lektor, Forskningsenheden Active Living, Syddansk Universitet

Motivation er en afgørende faktor for at opnå succes inden for fysisk aktivitet, træning og bevægelse, uanset om målet er sundhed eller præstation. Men hvad driver dig til at tage det første skridt, og hvad holder dig i gang, når udfordringerne bliver hårde? I denne forelæsning hører du om motivations- og adfærdsteorier, der kan hjælpe til at forstå, hvordan du fremmer og fastholder din fysiske aktive livsstil. Vær med til et inspirerende og lærerigt oplæg, hvor målet er at styrke din motivation til at bevæge dig. Uanset om du er nybegynder eller erfaren, vil dette oplæg give dig værdifuld indsigt og konkrete værktøjer til at forbedre din fysiske aktivitet og bevægelse.

2521-062

Gode vaner

TID: 16/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

En stor del af vores liv består af faste rutiner og gentagelser. Vaner, som er automatiserede og ligger uden for vores bevidste handling. Når vi handler efter en vane, er motivation ikke nødvendigt, hvilket gør det nemmere for os at vedligeholde adfærd. Det er godt, hvis vanen er god, men knap så godt, hvis vanen er dårlig for vores liv. Men hvordan får vi etableret de gode og ikke de dårlige vaner?

16/09: Motivation og træning. Cecilie Thøgersen-Ntoumani, professor i fysisk aktivitet og adfærdpsykologi, Syddansk Universitet

30/09: Kost og ernæring. Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

07/10: Gode tankevaner. Grubleri og bekymringer. Stine Bjerrum Møller, lektor i psykologi, Syddansk Universitet

21/10: Fokus i hverdagen. Trine Kolding, proceskonsulent og forfatter

28/10: Vaner i hjernen. Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet

2521-063

Mistrives unge?

— **TID:** 18/9, 1 torsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Eva Lykkegaard, lektor i uddannelsesvidenskab, Syddansk Universitet

Hvad betyder det egentlig, når vi taler om unges trivsel i dag? Er mistrivsel mere udbredt end tidligere? Eva Lykkegaard dykker ned i, hvad trivsel er, hvordan den kan undersøges, og hvordan det står til med trivslen blandt danske unge i dag. Eva Lykkegaard udfordrer – på baggrund af flere tusinde besvarelser fra unge – debatten om, at vi er vidne til en mistrivselsskrise, og hun diskuterer, om de unge blot er blevet bedre til at udtrykke, hvordan de har det.

2521-043

Lev et godt og sundt liv med Det Dobbelte KRAM

— **TID:** 1/10, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Peter Thybo, forfatter, master i læreprocesser, P.D. i alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i arbejdsliv

Denne aften bliver du klogere på, hvordan vores fysiske helbred og mentale sundhed spiller sammen, samt hvad du skal være særligt opmærksom på i forhold til din egen sundhed og dit 'psykiske immunsystem'. Du bliver præsenteret for sundheds- og trivselsmodellen Det Dobbelte KRAM. Her suppleres de traditionelle KRAM-faktorer (Kost, Rygning, Alkohol og Motion) med et mentalt sundheds-KRAM – Kompetencer, Relationer, Accept og Mestring – som har betydning for vores psykiske modstandskraft. Modellen anvendes i dag bredt i Danmark og er udbredt i ti lande. Forelæsnningen bygger på Peter Thybos anmelderroste bog 'Det Dobbelte KRAM' (Hans Reitzels Forlag), som bl.a. Socialstyrelsen og Sundhedsstyrelsen refererer til, senest i den nye 10-årsplan for bedre mental sundhed i Danmark.

2521-183

Forstå dit barns adfærd bedre og få en hverdag med færre konflikter

— **TID:** 2/10, 1 torsdag, kl. 19.00-21.00
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Tina Brandt, familierådgiver, forfatter og pædagogisk konsulent

Vores hverdag ligner ikke den, de andre har på Instagram. Vi føler os utilstrækkelige og forkerte. Vi læser så meget om, at vi skal sætte grænser. Vi kommer til at sige ja – hvor vi egentlig mest har lyst til at sige nej. Vi har læst, at børn ikke har godt af skældud, men hvad skal vi så gøre, når de ikke hører efter? Hør, hvordan du både kan passe på dig selv, dit barn og måske endda dit parforhold. Få tips og tricks til bedre at forstå, hvordan (små) mennesker fungerer, og til at sætte dine grænser, så ingen lider overlast.

2521-082

Vores forunderlige hjerne

— **TID:** 23/10, 7 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.

Hjernen er kroppens komplekse kommandocenter. Den udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et komplekst netværk. Hjernen har muliggjort, at mennesket har gået på Månen, skabt mesterværker inden for filosofi, kunst, litteratur og musik og frembragt avancerede teknologier. Hjernens mysterier har optaget mennesker i århundreder, men hvad ved vi egentlig om denne fabelagtige konstruktion i dag? I forelæsningsrækken undersøger vi en række af hjernens mysterier og tager afsæt i den nyeste forskning.

- 23/10:** **Hjerner kemi og belønningssystemer.** Jakob Linnet, leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
- 06/11:** **Hjernen, skanningsteknologier og kunstig intelligens.** Saga Steinmann Madsen, ph.d. i neurobiologi og Medical Imaging
- 13/11:** **Dyrk motion, og hold hjernen i gang.** Jessica Pingel, lektor i anatomi, Syddansk Universitet
- 20/11:** **Hjernen og stamceller.** Morten Meyer, professor i neurobiologi, Syddansk Universitet
- 27/11:** **Aldring – hold hjernen skarp.** Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
- 04/12:** **Kunst, kreativitet og hjernen.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner
- 11/12:** **Den gode søvn.** Poul Jørgen Jennum, overlæge og professor i neurofysiologi, Københavns Universitet

2521-042

Angst og depression fra et metakognitivt terapeutisk perspektiv

— **TID:** 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Michael Portz, autoriseret psykolog og certificeret metakognitiv terapeut

Angst og depression er nogle af de mest udbredte psykiske sygdomme på landsplan. Det er anslået, at der er mellem 350.000-400.000 voksne, der lider af angst i Danmark, hvor tallet for depression er omkring 300.000-375.000. Det er dermed psykiske sygdomme, som mange har tæt inde på livet, både som syge eller pårørende. På denne temalørdag dykker vi ned i, hvad angst og depression er. Vi ser på, hvordan disse sygdomme udvikler sig, og gør status på, hvilken behandling der på nuværende tidspunkt er den mest effektive mod disse sygdomme. Metakognitiv terapi er en ny og effektiv behandlingsform, som er udviklet til primært at behandle sygdomme som angst og depression. I terapien er fokus ikke på indholdet af ens bekymringer eller negative tanker, men nærmere på, hvad man gør med sine tanker. Centralt for begge sygdomme er det kognitive opmærksomhedssyndrom (CAS), der dækker over en række uhensigtsmæssige strategier involveret i angst og depression. I forelæsnningen får du viden om, hvordan man nænsomt og effektivt kan behandle sygdomme som angst og depression ved at introducere dig til behandlingsteknikker og relevante redskaber fra den metakognitive terapi.

2521-034

Naturlig sundhed – om naturens helbredende kræfter i og omkring os

TID: 28/10, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Peter Thybo, forfatter, master i læreprocesser, P.D. i alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i arbejdsliv

Peter Thybo stiller med afsæt i den nyeste forskning skarpt på naturens stærke sundhedsfremmende og helbredende virkning på os mennesker. Naturen kan give jordforbindelse, lindring og ro ved stress og livskriser, men kan også medvirke til at helbrede ved fysisk sygdom. Men hvad er det, naturen kan og gør ved os? Hvorfor virker naturen positivt på vores trivsel – både fysisk og mentalt? Hvad kan man selv gøre for sin trivsel? Hør om de tankevækkende oplevelser, der satte naturterapi på dagsordenen, og få en større forståelse for menneskets stærke og nødvendige forbindelse til naturen. Forelæsningsen bygger bl.a. på et af de nyeste danske forskningsprojekter om naturterapi. Du får også værktøjer til at opnå mere indre ro, balance og overskud i hverdagen gennem naturen. Peter Thybo har arbejdet med natur og sundhed i mange år, og er en af landets førende eksperter inden for stress og mental sundhed. Peter har udviklet sundheds- og trivselsmodeller, som i dag anvendes i flere lande.

2521-149

Aldring og multipel sclerose

TID: 6/11, 1 torsdag, kl. 18.45-20.30

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Sofie Olsgaard Bergien, ph.d., Msc Public Health, KU

Danmark har verdens højeste forekomst af multipel sclerose (MS), og flere mennesker lever i dag længere med sygdommen end tidligere. Dette medfører en voksende andel af ældre, som lever med de komplekse udfordringer, som en kronisk sygdom som MS indebærer. I denne forelæsning ser vi nærmere på, hvordan mennesker med MS selv oplever at blive ældre med en kronisk, progredierende sygdom, samt hvilke faktorer der, ifølge dem, er essentielle for at opretholde et meningsfuldt hverdagsliv. Forelæsningsen bygger på forskning, der inddrager ældres egne fortællinger om hverdagslivet. Gennem personlige livshistorier ser vi nærmere på centrale spørgsmål som: Hvordan ser meningsfuld aldring ud for den enkelte? Hvilke strategier anvendes for at håndtere hverdagslivet og navigere i eventuelle udfordringer? Hvordan kan fysiske, sociale og kreative aktiviteter bidrage til trivsel og livskvalitet? Forelæsningsen er for alle, der er nysgerrige på, hvordan vi kan forstå aldring og sygdom som mere end blot biologiske fænomener.

2521-060

Tarmen – fra ende til anden

TID: 25/11, 1 tirsdag, kl. 17.30-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

Vores tarmsystem er afgørende for vores liv og velvære, men dets funktioner er ikke noget, der bliver talt særligt meget om. De seneste år har forskningen dog i stigende grad understreget vigtigheden af en sund og velfungerende tarm, og emnet er med tiden blevet mindre tabubelagt. Tarmen har en utrolig kompleks fysiologi. Den har bl.a. sit helt eget nervesystem, opsuger næringsstoffer og producerer hormoner, der er afgørende for vores daglige liv. Vi kan ikke lide at tænke på, at vi bærer rundt på en tarm smækfyldt med bakterier, men uden den ville vi være fortabte. Tarmens bakterieflora beskytter os mod sygdomme og kan muligvis påvirke, om vi fx bliver tykke eller udvikler kræft. Bliv klogere på tarmsystemet, når Mette Borre, klinisk diætist ved Aarhus Universitetshospital, gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm (forstoppelse og irriteret tyktarm) og afføring og ernæringens betydning for tarmen. Du får viden om, hvad du selv kan gøre for at få en sund tarm, og hvornår du skal søge professionel hjælp.

2521-105

Tung styrketræning – vejen til en sund krop hele livet

TID: 26/11, 1 onsdag, kl. 18.15-20.00

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Paolo Caserotti, professor i idræt og biomekanik, Syddansk Universitet

En sund livsstil øger sandsynligheden for at opnå mange sunde leveår. Men selv med sund kost og motion bliver muskelstyrken gradvist reduceret over årene, hvilket kan lede til aldersrelateret svækkelse. Der er endnu ingen medicinsk behandling mod dette, men der findes et effektivt værktøj, som alle kan anvende og få gavn af – tung styrketræning. I denne forelæsning vil vi stille skarpt på den nyeste forskning inden for emnet på en let forståelig måde. Formålet her er at informere om tung styrketræning, de gavnlige effekter, og hvordan man bedst kan udføre den, hvilket forhåbentlig leder til, at flere har lyst til at udøve tung styrketræning.

2521-066

Parkinsons sygdom i et nyt lys

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 18.45-20.30

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Morten Meyer, professor i neurobiologi, Syddansk Universitet

Parkinsons sygdom er en af de mest almindelige neurologiske sygdomme i Danmark, og op imod 12.000 danskere lider af sygdommen. Den uheldelige lidelse er bedst kendt for bevægelsesforstyrrelser som rysten, langsomme bevægelser og usikker balance. Sygdommen starter dog meget tidligere med forskellige mere diffuse symptomer som depression, søvnforstyrrelser og forstoppelse. Et nyt fokus på netop de tidlige forandringer samt kliniske behandlingsforsøg giver håb om tidlig diagnostik og behandling af sygdommen.

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

Vær med i efteråret, når det traditionsrige Vov at vide! præsenterer nogle af landets mest excellente forskere. På én aften vil du komme vidt omkring i den fascinerende forskning, når forskerne fortæller om deres originale projekter. Læs mere på de følgende sider.

DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND

Danmarks Frie Forskningsfond

Originale forskningsidéer er med til at skabe ny viden og er fundamentet for fremtidens samfund. Hvert år udvælger og støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de mest originale forskningsidéer. Konkurrencen om midlerne er hård, og Sapere Aude-forskningsledere er blandt de bedste, som får bevilling til deres projekter til gavn for samfundet som helhed.

Mød tre Sapere Aude-forskningsledere, som hver især udøver banebrydende forskning.

Flere hændelser kan anerkendes som potentielt traumatiserende efter WHO's opdatering af PTSD-diagnosen. Men vi mangler viden om udbredelsen af traumatiserende begivenheder og konsekvenserne for den psykologiske praksis. **Maria Louison Vang** vil forstå, hvad der udgør et psykologisk traume set fra befolkningens og fagprofessionelles side.

Ca. 100.000 danskere er ramt af hjertesvigt, hvor hjertet har nedsat evne til at forbrænde fedt og derfor bl.a. bruger såkaldte ketonstoffer. Indtagelse af mellemkædede fedtsyrer fra fx kokosolie øger ketonstofindholdet i blodet. **Andreas Mæchel Fritzen** vil undersøge, om indtagelse af disse fedtsyrer forbedrer hjertefunktionen i hjertesvigtspatienter.

Fremtidens Power-to-X-anlæg skal kunne drive en lang række reaktioner for at producere de kemikalier og brændstoffer vi har brug for. **Alexander Bagger** vil gennem computersimuleringer gentænke den kemiske industri ved at undersøge forskellige kemiske reaktioner med henblik på at få kontrol over slutproduktet på atomart niveau.

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

— **TID:** 27/11, torsdag, kl. 18.30-20.20
PRIS: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen
STED: Kunstmuseum Brandts, Skulptursalen, Amfipladsen 7

Sapere Aude! "Hav mod til at bruge din egen forstand!" Sådan lyder en af oplysningstidens mest kendte sætninger formuleret af Immanuel Kant i 1783. Denne aften kigger vi dog ud i fremtiden, når nogle af Danmarks bedste forskere præsenterer den nyeste forskning. Hvert år støtter Danmarks Frie Forskningsfond forskere, der står bag de mest originale og banebrydende idéer, og vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tankerne og laver nedslag i en række vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden.

PROGRAM FOR AFTENEN:

- 18.30: Velkomst** ved Danmarks Frie Forskningsfond og vært Line Friis Frederiksen, biolog og videnskabsjournalist
- 18.35: Hvornår bliver en ubehagelig oplevelse et traume?** Maria Louison Vang, lektor i psykologi, Videnscenter for Psykotraumatologi, Institut for Psykologi, Syddansk Universitet og seniorforsker, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital
- 18.55: Kan særlige fedtsyrer hjælpe hjertesvigtpatienter?** Andreas Mæchel Fritzen, lektor i molekylær fysiologi, Københavns Universitet
- 19.15: Pause med vin**
- 19.35: Nye brændstoffer fra Power-to-X-anlæg.** Alexander Bagger, lektor i fysik, Danmarks Tekniske Universitet
- 19.55: Forskersamtale og spørgsmål fra salen.** Line Friis Frederiksen i samtale med Maria Louison Vang, Andreas Mæchel Fritzen og Alexander Bagger
- 20.20: Tak for i aften**

Danmarks Frie Forskningsfond

- Støtter forskning inden for alle videnskabelige hovedområder
- Består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer, som alle er udpeget på baggrund af deres høje faglige viden og kompetence
- Uddelte i 2024 1,9 mia. kr. til forskning
- Har hjemmesiden: dff.dk
- Er aktiv på: [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/danmarks-frie-forskningsfond/)

Natur & univers

2521-162

Ulven i den danske natur

TID: 17/9, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Thomas Bjørneboe Berg, seniorforsker og sam-
lingsansvarlig, Naturama

Efter små 200 års fravær er et af Europas toprovdyr vendt tilbage til sine gamle jagtmarker i Danmark, hvorfra den ellers var blevet udryddet. Ulvens tilbagevenden er en historie om vi menneskers adfærdssændringer og positive holdningsskifte til den natur, der er tilbage. Forskning har vist, at sammenhængskraften i naturen gennem et tæt netværk mellem arter er afgørende for en robust natur, hvis vi giver den plads. I foredraget vil naturforsker Thomas Berg fortælle om ulvens liv og dens nøgleposition i naturen omkring os. Den er kommet for at blive, og alle undersøgelser viser, at biologisk er der plads til den i Danmark.

2521-165

Tag børnene med: Variationen i den danske natur

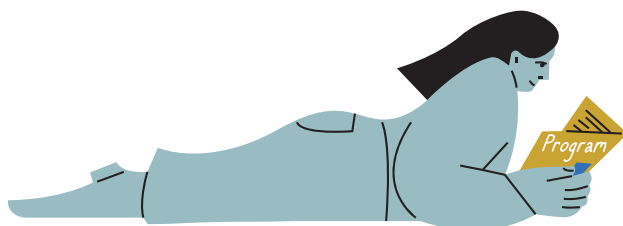
TID: 21/10, 1 tirsdag, kl. 17.00-18.45

PRIS: 200 kr., studerende/børn 100 kr.

UNDERVISER: Stine Rasmussen, biolog og formidler, Naturama

Tag med på en spændende rejse gennem den danske natur, når vi med udgangspunkt i arternes fordeling i landet, dykker ned i den mangfoldige danske fauna. Hvilke dyr kan vi mon finde i de danske skove, og hvilke effekter kan nyttilkomne arter have på de eksisterende økosystemer? Kom og hør, hvordan naturens beboere alle påvirker hinanden, og hør mere om, hvordan vi kan finde tegn på, at dyrene er der, selvom vi ikke altid ser dem. Gennem spændende fortællinger og interaktive opgaver bliver vi klogere på vores egen natur, lige fra den store ulv til den lille hasselmus. Forelæsningsen er egnet for børn fra 6 år og op.

Har du spørgsmål?
Kontakt os på
fu@fuosdu.dk og
på 73 70 62 66

2521-174

Kvantefysikkens mange forgreninger

TID: 3/11, 3 mandage, kl. 18.30-20.15

PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Esben Rohan Christensen, ph.d. i teoretisk kvantefysik fra Institut for Fysik & Astronomi, Aarhus Universitet

3/11: Fra Bohr til Einstein –

kvantefysikkens revolution og virkelighedsopfattelse

Vi starter med kvantefysikkens begyndelse og de store debatter mellem Bohr og Einstein, som udfordrede vores forståelse af virkeligheden. Vi vil undersøge kvantefysikkens grundlæggende principper, som fx superposition, Heisenbergs usikkerhedsprincip og de eksperimenter, der ændrede vores opfattelse af virkeligheden.

10/11: Kvantefysik i anvendelse –

atomvåben, entanglement og kvanteteknologi

Vi bevæger vi os her videre til de praktiske og teknologiske konsekvenser af kvantefysik. Vi vil se på udviklingen af atomvåben og de etiske dilemmaer, som denne teknologi bragte med sig. Vi udforsker også fænomenet 'entanglement', der fascinerede Einstein og revolutionerede forståelsen af sammenhænge på kvanteniveau. Vi vil diskutere, hvordan moderne kvanteteknologi som fx kvantecomputere, bygger videre på disse ideer og åbner op for nye muligheder og udfordringer.

17/11: Kvantefysikkens lære –

etik, filosofi og queer perspektiver

Vi undersøger kvantefysikkens betydning i et etisk, filosofisk og identitetsmæssigt perspektiv. Hvordan kan kvantefysikkens udfordring af deterministiske og binære forståelser berige sociale teoris syn på køn og identitet? Vi vil også se på, hvordan kvantefysikkens indsigter kan påvirke vores tanker om etik og samfund, og hvordan vi kan anvende en kvante-etisk linse til at tackle moderne problemer og forstå vores egen eksistens på nye måder.

2521-195

Bæredygtig gastronomi: Smag på fremtiden

- **TID:** 4/11, 1 tirsdag, kl. 18.00-20.30
PRIS: 775 kr. inkl. vin og fem små retter. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
UNDERVISER: Jonatan Leer, professor i madkultur, Örebro Universitet, Klavs Styrbæk, kok
TILMELDINGSFRIST: 21/10

Fremtidens måltider er vandmænd, svømmeblærer og aspergillus! Smag på fremtidens mad og nyd det i selskab med familie og venner når Folkeuniversitetet inviterer indenfor til en gastronomisk rejse ind i fremtiden. Den grønne omstilling kræver en radikal omvæltning af vores madkultur. Vi må udvikle en ny og mere bæredygtig gastronomi, som både er velsmagende, god for planeten og for store og små fællesskaber. Denne aften er bygget op over tre små foredrag, suppleret med overraskelser med spiselige eksempler på den bæredygtige tilgang. Professor i madkultur Jonatan Leer giver et unik indblik i, hvordan en bæredygtig gastronomi kan se ud i forhold til klima, økonomi og social bæredygtighed, mens kokken Klavs Styrbæk serverer spiselige pointer undervejs og runder aftenen af med en både smuk og illustrativ servering, der kan danne inspiration til fremtidens måltider. Der bliver tid til spørgsmål undervejs og til at diskutere med sidemanden. Vi runder aftenen af med et glas vin eller to til at ledsage aftenens gastronomiske højdepunkt: fem specielt designede små retter, der kan give inspiration til at gentænke de hurtige madløsninger, vi ofte griber til, når vi er på farten.

2521-150

Livets største spørgsmål

- **TID:** 5/11, 4 onsdage, kl. 18.15-20.00
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

Hvad er liv? Hvad er et menneske? Hvor sidder bevidstheden? Hvor ender universet? Og er der liv derude? Forelæsningsrækken er en spændende opdagelsesrejse ind i nogle af de mest grundlæggende og universelle temaer i menneskelivet og i verden – temaer med svimlende og ufattelige perspektiver. Forskningen er drevet af nysgerrighed, begejstring og en verden, der hele tiden overrasker, byder på nye udfordringer og udvider vores horisont. Videnskaben lever af ubesvarede spørgsmål – og der er heldigvis stadig mange af dem, men samtidig kommer vi også hele tiden nærmere nogle svar. Få fire naturvidenskabelige forskeres bud på svar på en stribe af de helt store spørgsmål, og få præsenteret de komplicerede emner, så det er til at forstå.

- 05/11: Hvad er liv?** Jens Fedder, professor i andrologi ved Aarhus Universitet
12/11: Hvordan opstod universet – og hvornår går det under? Sofie Marie Koksang, adjunkt i kosmologi, Syddansk Universitet
19/11: Hvad består vores bevidsthed af? Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
03/12: Er der liv andre steder i universet? Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet

2521-071

Kosmologiens uløste problemer

- **TID:** 5/11, 4 tirsdage og 1 onsdag, kl. 19.00-20.45
PRIS: 750 kr., medlemmer af Astronomisk Selskab 375 kr., studerende 0 kr.

Nogle af de største mysterier i naturvidenskaben har at gøre med kosmologien – beskrivelsen af det fysiske univers som helhed. Mysterierne går under navne som 'det mørke stof', 'den mørke energi', værdien af Hubble-konstanten og problemet med kosmisk tilbagevirkning. I denne forelæsningsrække, arrangeret i samarbejde med Astronomisk Selskab, vil fem førende forskere indenfor disse problemstillinger komme med deres bud på, hvad status i dag er på løsningen af disse mysterier. Der er 50 % på forelæsningsrækken for medlemmer af Astronomisk Selskab. Medlemmer modtager en mail med oplysninger om tilmeldingsprocedure til forelæsningsrækken. Tilrettelægger: Leif Lønsmann, Astronomisk Selskab.

- 05/11: Hvorfor mørk energi?** Thomas Tram, lektor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
OBS! Foregår på en onsdag
11/11: Problematic measurements of the expansion rate of the universe (på engelsk). Radoslaw Wotak, ph.d. og lektor i astronomi, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
18/11: Mørk stof – hvor står vi i dag? Mads Frandsen, lektor i fysik, viceinstituteder på CP3
25/11: Using Supernovae Ia to map the cosmic expansion history (på engelsk). Christa Gall, lektor i astrofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
02/12: Kosmisk tilbagevirkning. Sofie Marie Koksang, adjunkt i kosmologi, Syddansk Universitet

2521-090

Bakterier

- **TID:** 8/12, 1 mandag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet

Patienten var dødeligt syg med høj feber og blodforgiftning. Han havde en kunstig blodåre, som var blevet hjemstet for en voksende bakterie, og den var resistent overfor antibiotika. Hvad gør man så? En dag i 2023 blev patienten på Infektionsmedicinsk Afdeling på Sjællands Universitetshospital i Roskilde som den første herhjemme behandlet med en såkaldt bakteriofag – en virus, der angriber bakterier. For bakterier er nemlig levende væsner, der kan blive syge af virus, ligesom os mennesker. Også selvom de kan leve på forskellige steder som i permafrostens dybfryser eller i glohede kildevæld. Måske er bakteriofager én af løsningerne på den truende krise med antibiotikaresistens, som professor i mikrobiologi, Kai Finster, vil fortælle om her. For selvom vi ikke kan se dem, betyder bakterier meget mere for vores sundhed, velvære og hverdag, end vi tror. Forelæsningen er baseret på tænkepausebogen 'Bakterier'. Bogen kan købes på www.unipress.dk, og hvis du bruger rabatkode 'FUS0425', får du 25 % rabat!

Religion & filosofi

2521-073

Kierkegaard og Løgstrup – Danmarks store eksistenstænkere

i dagtimerne
v.m.
44(2)

— **TID:** 2/9, 6 tirsdage, kl. 10.00-11.45**PRIS:** 850 kr., studerende 0 kr.**STED:** Paarup Sognegaard, Solgårdsvej 40**UNDERVERS:** Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet

Søren Kierkegaard og K.E. Løgstrup er to af Danmarks største eksistenstænkere og kulturkritikere. Både Kierkegaard og Løgstrups tanker om kultur, kristendom og menneskeliv finder sted på et filosofisk og teologisk grundlag. Men der er også universelle overvejelser om selve det at være til, hvad enten man er det som filosof, teolog eller almindeligt menneske. Trods det fælles udgangspunkt er deres tænkning vidt forskellig. Selvom Løgstrup i begyndelsen er stærkt påvirket af Kierkegaard, udvikler han sig efterhånden til en af Kierkegaards største kritikere. Begge er de interesserede i at forstå menneskets eksistens, men Løgstrup vender sig direkte imod den eksistentialisme, som Kierkegaard har spillet en stor rolle for. Dette er en introduktion til to banebrydende tænkere, fortalt igennem de afgørende kritikpunkter, Løgstrup retter mod Kierkegaard. Kom uenigheden og de afgørende spørgsmål i livet nærmere i denne forelæsningsrække.

02/09: Kierkegaard om sandhed og virkelighed.**09/09:** Kierkegaards kritik af spidsborgerligheden.**16/09:** Kierkegaards stadielære.**30/09:** Menneskets ondskab og livets godhed.**07/10:** Løgstrups kritik af Kierkegaard.**21/10:** Kierkegaardreceptionen og den tidlige Løgstrup.

Tilmeld dig holdene på
fuodense.dk/odense.
Betal med kort eller
MobilePay

2521-094

Af folket, for folket, ved folket – demokratiets og populismens idéhistorie

— **TID:** 7/9, 1 søndag, kl. 10.00-16.00**PRIS:** 500 kr., studerende 0 kr.**UNDERVERS:** Claus Christoffersen, bachelor i filosofi og oldtidskundskab

I denne forelæsning giver Claus Christoffersen dig en bedre forståelse af nutidens populisme- og demokratidebat ved at se på demokratiets idéhistorie. Lincolns berømte beskrivelse af demokratiet som et styre "af folket, for folket og ved folket" udtrykker i virkeligheden det moderne demokratis problem. For hvad vil et styre 'ved folket' sige? Hvad er folket, har folket en vilje, skal dets magt begrænses, og hvordan kommer dets vilje til udtryk? De spørgsmål kæmper demokratiet med i hele det moderne demokratis historie. Denne kamp giver sig udslag i en vedvarende og intens debat om, hvad demokrati overhovedet er, samtidig med at kampen skaber den populisme, der på én og samme tid er et barn af demokratiet, men også en trussel mod det. Ved at læse blandt andre Rousseau og Montesquieu følger vi populismens og det moderne demokratis idéhistorie fra de amerikanske forfatningsfædre til i dag. Husk at medbringe madpakke, da kantinen på SDU er lukket om søndagen.

2521-169

Hvad er et menneske – synet på mennesket i tænkning, tro og forskning

— **TID:** 9/10, 1 torsdag, kl. 18.15-21.00**PRIS:** 275 kr., studerende 0 kr.**UNDERVERS:** Christian Friis, cand.mag i idéhistorie, forfatter og rejseleder

Den filosofiske antropologi er tænkningen om menneskets væsen og væren. Består mennesket af sjæl og legeme, har det fornuft og fri vilje, er det godt eller ondt, er det skabt eller formet af evolution, er mennesket en art på linje med andre arter, eller er det noget ganske exceptionelt? Det klassiske menneskebillede blev dannet i antikken og ført videre i senantikken og den middelalderlige teologi. Den nyere tids filosofi byder på nye vinkler, og endelig er det klassiske menneskesyn blevet stærkt udfordret af nybrud inden for moderne discipliner. Tag med på en tankevækkende rejse gennem tænkning, tro og forskning, gennem filosofiens idealer, teologiens dogmer, psykologiens teorier og videnskabens hypoteser for at undersøge, hvad mennesket gennem tiderne har tænkt om mennesket.

i dagtimerne

2521-001

Formiddage i klosteret: Livsglædens filosofi. På sporet af den tabte smag for livet

TID: 20/10, 6 mandage, kl. 11.00-12.45

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Tidsånden har sine udsving. Derfor er det undertiden jubelidioterne og til andre tider jammeratleterne, der har vind i sejlene. Men måske er modsætningen mellem optimisme og pessimisme for grovkornet til at udtrykke den erfaring, mennesker gør med at være i live og med at skulle føre deres liv? Der findes dog en understrøm i filosofien, der forsøger at adressere en glæde ved livet, som går tværs igennem livets pendulering mellem lykke og ulykke. Vi søsætter undersøgelsen ved at se på, hvordan det, ifølge Nietzsche, overhovedet kunne gå til, at vi fik afsmag for livet. Herefter er vi på sporet i en række af fænomener: i lysten til livet hos Platon, i bekræftelsen af livet hos Spinoza, i smagen for livet hos Kant, i glæden ved livet hos Kierkegaard – og vi slutter kurset af med at vende tilbage til Nietzsche og se, om vi kan lære at høre livets egen latter runge.

20/10: Nietzsche og afsmagen for livet .

27/10: Platon og lysten til livet.

03/11: Spinoza og bekræftelsen af livet.

10/11: Kant og smagen for livet.

17/11: Kierkegaard og glæden ved livet.

24/11: Nietzsche og livets latter.

2521-199

Guder og gudinder i den nordiske mytologi

TID: 6/11, 3 torsdage, kl. 18.00-20.45

PRIS: 700 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Karen Bek-Pedersen, ekstern lektor, Aarhus Universitet

Hvad troede danskerne egentlig på, før Hvide Krist kom til Norden? Hvilke forestillinger havde man om verden, livet og døden? Og hvordan ved vi i dag noget om disse forestillinger? Hør om nordisk førkristen mytologi og om de religiøse trosforestillinger, der ligger bag myterne. Her kan du få indblik i, hvilke kilder vi har til rådighed, og hvad disse kan fortælle os. Du får også et overblik over nogle af de bedst kendte figurer fra nordisk mytologi. Vi vil desuden forsøge at rokke lidt ved de populære forestillinger, vi har om for eksempel Odin, Thor og Freja, fordi disse ikke svarer til, hvad den nyeste forskning i nordisk mytologi egentlig viser.

2521-050

Tolkien og nordisk mytologi

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15

PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker, cand.mag.

Du kender måske til 'Ringenes herre' og 'Hobbitten' eller 'Ud og hjem igen', 'Tom Bombadils eventyr' eller andre eventyrlige fortællinger, som stammer fra J.R.R. Tolkiens magiske univers? På denne temalørdag dykker vi på hovedet ned i den verden mellem mytologi og historie, hvor Tolkien skabte sine store fortællinger. De nordiske sagn var hans inspiration, og hans kærlighed til sprog og til de fantastiske eventyr, sprog kan fortælle, var hans drivkraft. Ringe, drager, elverfolk og dværge har rødder, der går tusind år tilbage i historien. Følg sporene, og oplev den virkelige dybde i Tolkiens univers.

2611-001

Formiddage i Cafe biografen: Hannah Arendts Menneskets vilkår

værklæsning

TID: 26/1, 5 mandage, kl. 10.30-12.15

PRIS: 750 kr.

STED: Cafe biografen, Amfipladsen 13

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

'Menneskets vilkår' af Hannah Arendt er et af de mest fascinerende bidrag til forståelsen af mennesket i det 20. århundredes tænkning. Mennesket beskrives her ud fra tre aktivitetsformer: arbejde, fremstilling og handling (vita activa). Arendt mente, at mennesket var ved at forvandle sig til 'det arbejdende dyr', og politik var ved at forvandle sig fra en samtale om det gode liv til en forvaltning af det blotte liv.

26/01: Introduktion til Hannah Arendt og til 'Menneskets vilkår'.

02/02: Vita activa og vita contemplativa.

09/02: Arbejde og fremstilling.

16/02: Fremstilling og handling.

23/02: Handling og tænkning.

2611-002

Angst og dæmoni med Kierkegaard og Shakespeare

TID: 24/3, 1 tirsdag, kl. 12.00-15.45

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

STED: Oplyses senere på holdet på hjemmesiden

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

I 'Begrebet Angst' fra 1844 udlægger Søren Kierkegaard angstens forskellige former. Efter at have beskrevet 'angsten for det onde' – som man jo godt kan forstå – slutter han af med en mere forbavsende form: 'angsten for det gode.' Men hvorfor (søren) skulle man være angst for det gode? Vær med, når vi på denne temadag fordyber os i Kierkegaards højst originale opdagelse af dette interessante psykologiske fænomen, som han i øvrigt mener, at alle mennesker har spor af. Bliv klogere på, hvorfor vi mennesker undertiden lukker os selv ude fra det gode og inde med vores egne nagende tanker og følelser.

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

Det store
overblik

2521-126

Det personlige lederskab

TID: 11/9, 5 torsdage, kl. 19:15-21:00
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6

Ledelse er en disciplin under konstant forandring, fordi lederidealet påvirkes af samfundsstrømninger og tidens ånd. Samtidig ved vi, at kompetencer som meningsskabelse, samarbejdsevne, konflikthåndtering, teamledelse og empati står helt centralt, når det handler om at engagere medarbejdere og udvikle følgeskab. For de fleste ledere vil det være nyttigt at arbejde med det personlige lederskab. Dels for at få øje på egne styrker, men også for at opdage, hvor man med fordel kan lægge en indsats. Samtidig er det afgørende, at man kan lede sig selv og andre på bæredygtig vis, når arbejdspresset er højt. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i udvalgte temaer, som er vigtige at have fokus på som leder anno 2025. Du vil bl.a. få præsenteret teori om selvledelse, sundt kollegialt samarbejde, konfliktmægling, krop og vejtrækning og høre om det moderne lederideal. Alt sammen med det personlige lederskab som rød tråd. Hver forelæsning vil indeholde både teori og praktiske øvelser.

- 11/09: Det personlige lederskab.** Camille Leicht, erhvervspsykolog
- 18/09: Ledelse af sundt kollegialt samarbejde og psykologisk sikkerhed.** Camille Leicht, erhvervspsykolog
- 25/09: Lederen som konfliktmægler.** Mikkel Kjersgaard Rasmussen, cand.psych.aut.
- 02/10: Krop og vejtrækning i ledelse.** Ida Bohn, MSc. Sport and Health Science
- 09/10: Lederidealet 2025.** Camille Leicht, erhvervspsykolog

2521-064

En aften om kunstig intelligens – Sådan hæver maskinen værdien af mennesket

TID: 7/10, 1 tirsdag, kl. 18.30-20:15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Ida Ebbensgaard, journalist

Ida Ebbensgaard, forfatter til bogen 'Ægte – en lille bog om kunstig intelligens', viser den aften, at kunstig intelligens kan give mennesket superkræfter. Den kan lette rutineopgaver, understøtte os kreativt og forstærke vores evne til at træffe beslutninger i et hidtil uset omfang. Anvendt rigtigt, kan vi løse nogle af de største udfordringer, vi står overfor. Men den kraftfulde teknologi kan også misbruges. Den kan oversvømme os med falske eller ligegyldige informationer, til skade for både for den enkelte og vores samfund. I forelæsningen undersøger vi, hvordan det er muligt at navigere i den nye virkelighed, så vi kan mestre teknologien. For at høste udbyttet og undgå faldgruberne skal vi forstå forskellen på kvaliteterne hos mennesket og maskinen. Ida Ebbensgaard er journalist, tidligere chefredaktør på Zetland, udlandsredaktør på Berlingske og vært på DR. I 2023 og 2024 var hun tilknyttet Syddansk Universitet, hvor hun undersøgte, hvordan generativ kunstig intelligens påvirker medier. 'Ægte' er en indføring i fordele og ulemper ved kunstig intelligens' indtog. I bogen argumenterer Ida Ebbensgaard for, at netop fordi teknologien fylder så meget, vil ægte opmærksomhed og relationer stige i kurs: Jo mere maskine, jo mere menneske. Og hun giver et bud på, hvordan man i praksis kan gribe forandringer an – uanset om man er et enkelt menneske, der kommunikerer via et socialt medie, eller om man har ansvaret for en organisation.

2521-072

Selvbestemmelsesteorien: Motivation og psykologiske behov

TID: 4/11, 2 tirsdage, kl. 16.45-20:30
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvorfor er det en dårlig ide, at motivere folk med stok og gulerod, belønninger og guldstjerner? Fordi det typisk hæmmer oplevelsen af, at en opgave kan være sjov, interessant eller spændende i sig selv. Det er i stedet vigtigt at være opmærksom på de tre menneskelige behov for autonomi (valgfrihed, ejerskab, autenticitet), kompetence (mestring) og samhørighed (fællesskab og kærlighed). Bliver de tilgodeset, trives mennesker og motiveres dermed til at gøre det fornødne. Selvbestemmelsesteorien er oprindeligt baseret på arbejde foretaget af to amerikanske psykologer, Edward L. Deci og Richard M. Ryan. I dag har hundredvis af forskere dokumenteret, at når menneskers psykologiske behov bliver dækket, oplever de livsudfoldelse og opblomstring. Der er betydelige konsekvenser for forældreskab, skolegang, arbejdsliv, psykisk lidelse, mindfulness, håndtering af følelser og politisk-økonomiske forhold. I forelæsningerne tager vi afsæt i Ib Ravns 'Selvbestemmelsesteorien: Motivation, psykologiske behov og sociale kontekster' (Hans Reitzels Forlag), der er den første introduktion til teorien på dansk.

Praktiske oplysninger

TILMELDING

Tilmeld dig på fuodense.dk/odense, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder din tilmelding, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket et ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuodense.dk/odense og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

MAD OG DRIKKE

Vi serverer en kop gratis kaffe/te pr. person ved forelæsnings på SDU. Hvis du medbringer din egen kop, så passer vi på miljøet sammen. Du kan købe tre stk. chokolade for 10 kr.

Se sdu.dk for info om kantinens åbningstider. Du er velkommen til selv at medbringe mad og drikke på alle hold.

RABATTER

Studerende

Studerende kan deltage gratis. Det gælder hold, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet, og hvor der ikke er et begrænset antal pladser til rådighed.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til udvalgte hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50 % rabat på Folkeuniversitetet i Odense.

Kontakt sekretariatet på fu@fuo.sdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Virksomhedsaftaler

Vil du give medarbejderne i din virksomhed kompetenceudvikling, læring og en god oplevelse på Folkeuniversitetet?

Kontakt os og hør mere om muligheden for en virksomhedsaftale.

FOTOS OG ILLUSTRATIONER

Fotos s. 1, 3: Kirstine Mengel s. 2: Marie Prangsgaard

Grafik og layout: Walk Agency.

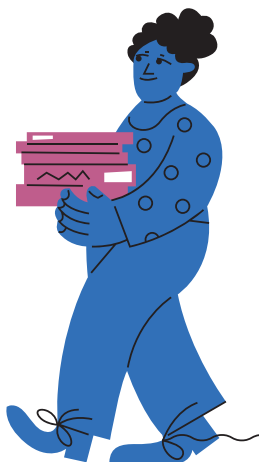
NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret. Det er udelukket på forelæserens initiativ, at slides bliver sendt ud.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket og EU-Blomsten). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Vidste du, at det er gratis for studerende at gå på Folkeuniversitetet på størstedelen af holdene?

Find vej til undervisningen

